ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ
ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

ОЗОДАЛИК ВА САЛОМАТЛИК ОЙЛИГИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети шу йил 20-августдан бошлаб республиканинг ҳамма жойларида «Озодалик ва саломатлик ойлиги»ни ўтказиш ҳақида қарор қабул қилдилар.

Область, шаҳар ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область, шаҳар, район ижроия комитетларига, касаба союз ва комсомол ташкилотларига, барча министрлик ва ташкилотларга ойликни ўтказиш даврида шаҳарлар, қишлоқлар ва аҳоли яшайдиган бошқа жойларнинг санитария ҳолатини янада яхшилаш юзасидан кенг тадбирлар белгилаш вазифаси топширилди.

Қарорда ошхона, ресторан, кафе, чойхона ва бошқа умумий овқатланиш объектларининг санитария ҳолатини тубдан яхшилаш, шунингдек бозорлар, озиқ-овқат магазинлари ҳамда ичиш учун истеъмол қилинадиган сув манбаъларининг санитария ҳолати устидан назоратни кучайтириш масалаларига жиддий аҳамият берилиши кераклиги алоҳида қайд қилиб ўтилади.

Партия, комсомол, касаба союз ташкилотлари, меҳнаткашлар депутатлари ижроия комитетларининг, министрлик ва ташкилотлар, корхона, ўқув юртлари ва илмий муассасалар, колхоз ва совхозлар раҳбарларининг вазифаси шундан иборатки, қисқа муддат ичида ҳар бир турар-жой, ҳовли, маҳалла, цех, завод, фабрика, қурилиш, колхоз, совхоз, ишчилар посёлкаси, умумий овқатланиш корхонаси, шаҳар ва қишлоқ бозорлари санитария ҳолатини тартибга солиш мақсадида кенг жамоатчилик ҳамда аҳолини жалб этиш тадбирларини кўриш лозим.

ҚИШЛОҚДА САВДО

Инсон ҳақида ғамхўрлик қилиш, унинг талаб-эҳтиёжларини ўрганиш ва қондириш Коммунистик партия фаолиятининг асосини ташкил этади. Партия шаҳар ва қишлоқларимизда меҳнат қилаётган кишиларнинг кун сайин ўсиб бораётган талаб ва эҳтиёжларини қондириш масаласига алоҳида эътибор билан қарамоқда. Шунинг учун ҳам совет савдоси тармоқларини кенгайтириш, савдо қилиш формаларини такомиллаштиришга катта аҳамият берилмоқда.

Областимиз матлубот кооперациясининг ходимлари қишлоқда савдони ривожлантириш йўлида бир мунча ишлар қилдилар. Шу йилнинг биринчи ярмида қишлоқ аҳолисига планда кўзда тутилганидан 2 миллион 800 минг сўмлик кўп саноат ва озиқ-овқат моллари сотилди. Товар обороти ўтган йилнинг шу давридагидан 11,1 процентга ўсди. Қишлоқда умумий овқатланиш обороти плани ҳам ортиғи билан адо этилди. Алимкент сельпоси, 1-«Далварзин» ишчилар кооперацияси, Паркент сельпоси, Оржоникидзе районидан «Боғистон» ишчилар кооперациясида аҳолининг талаб ва эҳтиёжлари назарда тутилган ҳолда иш олиб борилади. Магазин ва дўконларга харидор талаб моллар келтириб сотилади.

Биринчи ярим йиллик ичида областимиз қишлоқларида, колхоз ва совхоз посёлкаларида янги савдо тармоқлари вужудга келди. 23 та савдо ва ишлаб чиқариш объекти аҳолига хизмат кўрсатабошлади. Қишлоқда савдо қилишнинг янги прогрессив усуллари жорий этилди, хизмат кўрсатиш маданияти яхшиланди. Олти ой ичида харидорлар ўзига-ўзи хизмат қиладиган яна тўрт магазин, молларни харидорларнинг ўзи танлайдиган 12 магазин ва 21 бўлим очилди. 35 магазинда буюмларни қарзга сотиш йўлга қўйилди. Ихтисослашган ва харидорлар истаги асосида мол сотадиган савдо точкалари анча кўпайди.

Ҳозирги вақтда область матлубот жамияти системаси йўли билан ташкил этилган 50 га яқин кўчма дўкон ҳамда колхоз, совхозларнинг дала шийпонларида, яйловларда, харидор ўзига-ўзи хизмат қиладиган 94 та дўкон ишлаб турибди. Пискент матлубот жамиятининг автодўкони шофери ва сотувчиси Ғаффор Ҳакимов яхши ишлари билан колхозчилар ўртасида обрў орттирди. У уч хўжаликка — Тельман, Свердлов, Калинин номли колхозларга хизмат қилади. Ўртоқ Ғ. Ҳакимов ҳар гал сафарга чиқиш олдидан ён дафтарига кўз югуртиради, кейин колхозчилар буюрган нарсаларни базадан олиб, йўлга тушади. Алимкент сельпосининг автодўкон шофери ва сотувчиси А. Билолов, Янгибозор сельпоси кўчма дўкон сотувчиси Жамбиршиев ва бошқалар узоқ тоғлиқ жойларда тез-тез бўладилар.

Бироқ, областимизнинг қишлоқ жойларида аҳолига маданий савдо хизмат кўрсатишда жиддий нуқсонлар содир бўлаётир. Бу ғоят муҳим масала ҳозирги талабларга тўла жавоб беролмайди. Маълумки, кишиларимиз эндиликда магазиндан ўзи танлаб бирни оладиган, юксак дидли ва талабчан бўлиб қолишган. Яқинда редакциямизга Калинин районидан бир хат келди.

«Сентябрь яқин қолди, бу йил ўғлим биринчи синфга боради», — деб ёзади мактуб эгаси. — Унга ўқув қуроллари харид қилиш мақсадида С. Раҳимов сельпосига қарашли 1-маданий моллар магазинига кирдим. Бекорга овора бўлибман. Сотувчидан ҳар бир сўраган нарсамга «йўқ» жавобини олавериб, ниҳоятда ҳафа бўлиб кетдим. Ахир ёзув дафтари, ручка, қалам, папка, сиёҳдон — булар нима деган нарса — магазинда бирортаси ҳам йўқ экан. Нима қилиш керак? Бир кун ишдан қолиб, шаҳарга тушдим-да, керакли нарсаларни олиб келдим. Мен бир нарсага ҳайронман. Савдо ходимлари халққа хизмат қилишлари, уларнинг эҳтиёжларини ўрганишлари ва бу талаб-эҳтиёжларни тўла қондириш учун жон куйдиришлари керак-ку. Аммо 1-магазин сотувчилари (мудири ўртоқ М. Миршодиев) нега ўз вазифаларига бунчалик совуқ қарашади, зиммаларига юкланган масъулиятни тушинишмайди?».

Худди шу сингари камчиликлар 1-хўжалик буюмлари, 1-қишлоқ магазинлари, Келес сельпосидаги 3, 5, 64-магазинларда ҳам содир бўлаётганлиги тўғрисида сигналлар бор.

Калинин райони Тошкентнинг шундоқ биқинига жойлашган. Магазинларни кундалик зарур саноат ва озиқ-овқат моллари билан етарли таъминлаш учун бу районда имконият катта. Лекин эътиборсизлик, ўзибўларчилик, аҳоли эҳтиёжларига бепарволик билан қараш оқибатида ана шундай аҳволлар содир бўлмоқда.

Шу сингари нуқсонлар Оққўрғон, Бўка, Оржоникидзе районларида ҳам мавжуд. Баъзи магазин ва дўконларда туз, гугурт, совун, гуруч, ёғ, макарон маҳсулотлари, қанд-шакар сингари моллар топилмайди. Ваҳоланки, омбор ва базаларда бу хил моллар қалашиб ётади.

Қишлоқ аҳолисини иссиқ овқат билан таъминлаш айниқса муҳимдир. Областимиз районларининг марказларида, колхоз ва совхоз қишлоқларида, ошхоналар, чойхоналар ва нонвойхоналар тармоғи кейинги йилларда анча кенгайди, мавжудлари реконструкция қилинди. Лекин шунга қарамай, ҳали бу соҳада жиддий нуқсонлар бор. Район матлубот жамиятлари йўли билан дала шийпонларига иссиқ овқат олиб борадиган кўчма ошхоналар йўқ ҳисоб.

Савдо ва умумий овқатланиш корхоналари қурилишини жадаллаштириш ва белгиланган муддатда фойдаланишга топшириш қишлоқда савдони ривожлантириш учун бениҳоя катта аҳамиятга эга. Лекин баъзи районлардаги маҳаллий Советлар, савдо органлари бу соҳада жон куйдириб ишламаётирлар. Бу йил титул рўйхатда Ўрта Чирчиқ районининг маркази Тўйтепада 150 ўринли ресторан, икки қаватли озиқ-овқат моллари магазини, саноат моллари магазини қурилиши кўзда тутилган. Бироқ, «Ўзбекбирлашув»нинг капитал қурилиш бўлими ана шу объектларни, район қишлоқларида эса яна тўққиз объектни қуришга ҳалигача киришгани йўқ.

Ҳа демай пахтакорлар фаолиятида энг муҳим ва масъулиятли давр — йиғим-терим кампанияси бошланади. Бу кампанияни энг қисқа муддатда ўтказиш, етиштирилган «оқ олтин»ни нобуд қилмай йиғиб-терим олишда қишлоқ савдо ходимларининг ҳам ҳиссалари салмоқли бўлиши лозим. Қишлоқда маданий савдони ҳар томонлама ривожлантирайлик. Савдо ходимлари КПСС Марказий Комитети март Пленуми белгилаб берган улуғвор вазифаларни муваффақиятли адо этишда қишлоқ меҳнаткашларига яқин кўмакдош бўлсинлар.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ III СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг III сессияси шу йил 24 августда Округ офицерлар уйи (Энгельс кўчаси, 13) залида кундуз соат 3 да чақирилади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети III сессия муҳокамасига «Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар ва район советлари ижроия комитетлари иш услуби ҳамда методларининг ҳозирги аҳволи ва уларни яхшилаш» тўғрисидаги масалани қўяди.

Депутатлар ўша жойда кундуз соат 2 дан рўйхатга олинадилар.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 162 (3134). | Жума. 20 август 1965 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ШУ кеча-кундузда Янгийўлдаги илғор хўжаликларнинг далаларида мўл «оқ олтин» ҳосили пишиб етилмоқда. Ишнинг кўзини билган деҳқонлар ҳосилга ҳосил қўшиш мақсадида ғўза парваришини қизғин давом эттириш билан бир қаторда пахта йиғим-теримига ҳам пухта тараддуд кўрмоқдалар. Ўнгдаги суратда: райондаги «Қизил Октябрь» колхозининг сувчиси ўртоқ Жўра Саидалиев эгатларга сув тарамоқда. У сўнгги суғоришни ҳар қачонгидан ҳам сифатли ўтказишга алоҳида аҳамият беряпти. Райондаги Охунбобоев номли колхоз деҳқонлари ҳам зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятни бемалол қоплай оладиган ҳосил етиштиришга муваффақ бўлмоқдалар. Чапдаги суратда: колхоз бош агрономи Раҳматулла Зокиров (чапда) ва хўжаликнинг илғор бригадаси бошлиғи Мирсоат Устабобоев ўртоқлар ғўза тупларидаги кўсакларни санаб кўрмоқдалар.

М. Устабобоев фотолари.

ЙИҒИМ-ТЕРИМГА ҚАНДАЙ ТАЙЁРЛИК КЎРАЯПМИЗ

Пахтакорларнинг ғалвирни сувдан кўтарадиган, йиғим-теримни бошлаб юборадиган пайтлари яқинлашиб келяпти. Йиғим-терим даври энг кўп меҳнат сарфланадиган, кўпгина ташкилий ишларни амалга ошириш лозим бўлган долзарб мавсумдир.

Пахта сотиш планининг муваффақиятли бажарилиши кўп жиҳатдан яхши тайёрлик кўришга, мавсумни уюшқоқлик билан, бирдамлик билан ўтказишга боғлиқ. Биз ана шуни назарда тутиб ҳар тарафлама пухта тайёрлик кўрабошладик. Яқинда ўтказилган очиқ партия мажлисида ишлаб чиқилган тадбирлар кенг муҳокама қилинди ва тасдиқланди.

Хўш, биз кўрган тадбирларнинг мазмуни нимадан иборат? Аввало шуни айтиш керакки, колхозимизда 1230 гектар пахта майдони бор. Шу ерларнинг ҳар гектаридан 22,5 центнердан ҳосил олиб, давлатга бу йил план бўйича 2767 тонна пахта сотишимиз лозим. КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қарорларидан руҳланган колхозчиларимиз шу мақсад билан бу йил ҳар қачонгидан кўра астойдил ишладилар. Ҳар гектар ерда 88 минг туп кўчат бўлишини таъминладилар. Бундан ташқари, бу йил ғўзалар анча эртаги, пайкалларда деярлик ёввойи ўт йўқ. Шунинг учун деҳқонларимиз ҳар гектар ердан 30 центнергача етказиб ҳосил йиғиб олиш тўғрисида қўшимча мажбурият олдилар. Бизнинг бутун диққат-эътиборимиз мана шунга, йил охиригача 3000 тоннадан ошириб пахта хирмони кўтаришга қаратилган.

Етиштирилган ҳосилни барвақт териб олиш энг аввал пахта териш машиналаридан унумли фойдаланишга боғлиқ эканини ўтган йилги иш тажрибаларимиз яққол кўрсатди. Чунки биз 28 та машина билан етиштирилган 2700 тонна пахтанинг 1763 тоннасини териб олган эдик. Бу — далада ишлаган ҳар бир машинага тақсимлаганда ўрта ҳисобда салкам 63 тоннаданга тўғри келади. Ниғмат Маматқулов, Омон Муродов, Усмон Юсупов, Абдуғани Мамаюсупов, Эшпўлат Абдураҳмонов сингари механик-ҳайдовчиларимиз эса мавсумда 70—90 тоннадан ошириб пахта терган эдилар. Умуман етиштирилган ҳосилнинг 65 процентини «зангори кема»лар бункерларидан тўкилди. Шунинг учун ҳам колхозчиларимизнинг машинага бўлган ихлослари жуда баланд.

Бу йил 6 та янги ХТ—1,5 маркали машина сотиб олдик. Машиналар сони 34 тага етказилди. Шу машиналар билан етиштирилган ҳосилнинг 2 минг тоннасини териб олмоқчимиз. Бунинг учун 1230 гектар пахта майдонининг 900 гектари машина теримига ажратилди. Мана шу ерларда ҳозир унча-мунча қолган ўтларни 20 августгача юлиб ташлаш учун қизғин иш олиб борилияпти.

Илғор пахтакорлар ҳикоя қилади

Мавжуд машиналарнинг 14 таси ремонт қилиниши, яъни чўткалари алмаштирилиши лозим эди. Шундан ҳозир 7 таси тайёр бўлди. Машиналарга запас чўтка олингунча янги олинган машиналарнинг запас чўткалари ўрнатилмоқда. Тез орада қолган машиналар ҳам ишга шай бўлади.

Колхозимизда малакали механик-ҳайдовчилар етарли. Уларнинг кўпчилиги звено бошлиғи бўлиб ишлашяпти. Механик-ҳайдовчиларнинг сафини терим даврида шоферларимиз тўлдиради. Чунки улар ўтган йили пахта териш машинасида ишлаб, ўзларининг қобилиятларини тўла намойиш қилган эдилар.

Ҳамма пахтани қоп-қанорсиз ташиймиз. Бунинг учун 45 та прицеп тахт қилиб қўйилди. Пахта ташиш учун 12 та трактор, 4 та автомашина, далалардан терилган пахтани ташиб чиқиш учун 14 та от-арава ажратилди. 8 та кўрак чувийдиган машина тайёр ҳолда турибди.

Бу йилги мавсумда колхозчилардан 270 киши пахта теради. Дала шийпонларида ўтказилган йиғилишларда теримчилардан 110 киши кўпмингкилограммчилар ҳаракатига қўшилди. Механик-ҳайдовчилар ҳам ўз қобилиятларига яраша бу йилги мавсумда қанчадан пахта териш, механик-ҳайдовчи звено бошлиқлари йиллик планларини қачон бажариш ва неча иш кунида бажариш тўғрисида конкрет мажбурият олдилар.

Биз мана шу азамат механизатор, меҳнатсевар колхозчиларимизга мавжуд техника ва транспорт воситаларига таяниб, пахта тайёрлаш планини 25 иш кунида, яъни 10 октябрда, мажбуриятимизни эса 35 иш кунида, яъни 20 октябрда бажарамиз, деб белгилаб қўйдик.

Албатта бу режаларнинг муваффақиятли бажарилиши далада жон куйдириб ишлаётган, колхозимизнинг шуҳрати, обрў-эътиборини кўтариш учун астойдил кураша ётган ҳар бир кишига ғамхўрлик қилиш, уларга қулай маиший шароит яратиб бериш, қилган меҳнатларини қадрлаб ҳақ тўлашни тўғри ташкил этиш, моддий ва маънавий рағбатлантириш тадбирларини амалга ошириш, ўзаро социалистик мусобақанинг қизитиб юборилишига боғлиқ. Шунинг учун биз терим даврида ҳақ тўлашда қуйидаги тадбирларни амалга оширамиз.

Ҳозиргача колхозчилар 15 кунда ойлик олардилар. Терим даврида ҳар ўн кунда ҳақ тўлаш жорий этилади. Механик-ҳайдовчиларга эса беш кунда ҳақ тўлаб турилади. Улар норма бўйича 2800 килограмм пахта тергани учун ўтган йили 5 сўмдан пул олган эдилар. Бу йил уларга 7 сўмдан тўланади. Нормани ошириб бажарганларида 25 процент ҳақ қўшиб берилади.

Колхозимизда 2 марказий боғча, 10 та дала шийпонида 10 та кўчма ясли бор. Марказий боғчаларда 103 та кровать, яслиларда 160 та беланчак бор.

Болали аёлларнинг бемалол пахта теришлари учун бу боғча ва яслилар нормал ишлаб туради. Далаларда иссиқ овқат қилиш учун ҳамма зарур масаллиқлар тайёрлаб қўйилган.

Олинган мажбуриятларни қоғозда қолдирмаслик, натижаларни кўпчиликка ҳамиша аён қилиб туриш учун механик-ҳайдовчиларга махсус мажбурият тахтаси ташкил қилдик. Унга ҳар бир кишининг олган мажбурияти, бажарилиш муддати ёзилиб, ёнига ўша кишининг сурати ёпиштириб қўйилади.

Ҳозир барча дала шийпонлари терим кампаниясига доир шиорлар, плакатлар билан безатиляпти. Бундан ташқари йўллар, кўприклар, хирмонлар тузатиляпти. Зарур миқдорда этак, қоп-қанорлар келтириб қўйилди. Омборда 400 та қанор, 1500 та этак бор.

Терилган пахтани даланинг ўзида тортиб олиш учун 7 та катта тарози тайёрланди. Прицепларда келтирилган пахтани тортиш учун 10 тонналик катта тарози мавсумга тахт қилиб қўйилди. Бир кеча-кундузда 20 тонна пахта қурита оладиган газ сушилка ремонтдан чиқди.

Куз ҳавоси қандай келишини билиб бўлмайди. Машиналардан унумли фойдаланиш учун шароитни, ғўзанинг эртагилигини ҳисобга олиб, жадалроқ ҳаракат қилиш лозим. Шунинг учун бу йил колхозимизда ғўза баргини тўкиб, пайкалларни машина теримига тайёрлаш ишини ўтган йилга нисбатан 12 кун олдин бошлаймиз. Ўтган йили машина билан пахта териладиган майдонлардаги ғўзалар 2 сентябрдан дефолиация қилина бошланган эди. Бу йил эса дефолиацияни 28 августдан бошлаб 10 сентябрда тамомлаймиз. Пахта териш машиналари айланиб қайтадиган йўлларни тезда ҳозирлаш учун бизда етарли миқдорда техника воситалари бор. Битта грейдер, 2 та бульдозер ва 1 та скрепер тайёр ҳолда турибди.

Ўтган йили давлатга сотилган пахтанинг 90 проценти биринчи сортга қабул қилинган эди. Бу йил ҳам шунча миқдорда биринчи сорт пахта бериш учун машиналар билан пахта теримини эрта муддатларда бошлаб юбормоқчимиз.

Колхозимиз меҳнаткашлари бир группа атоқли пахтакорларнинг Ўзбекистоннинг барча пахтакорларига қарата ёзган хатини ўқиб, ўрганиб чиқдилар. Улар ана шу хатга жавобан пахта йиғим-теримига кўрилаётган тайёргарликни кун сайин авж олдирмоқдалар.

Ҳасанбой ЭРГАШЕВ,
Оққўрғон районидаги Ҳамид Олимжон номли колхоз раиси.

Шерқул АЛИҚУЛОВ,
колхоз партия ташкилотининг секретари.

ПАХТАЗОР ХАБАРЛАРИ

ЧИНОЗ. «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозида коммунист Деҳқонбой ака Ҳакимов 15 йилдан бери мунтазам равишда ишлаб келмоқда. У асосан сувчилик қилади. Коммунист ўзига топширилган бу шарафли вазифани ҳалоллик билан адо этиб келмоқда. Деҳқонбой ака ишлаётган звенодаги ғўзалар сершох бўлиб ўсмоқда. Ҳозир уларнинг ҳар бир тупида 6—7 тадан етилган кўсак бор. Деҳқонбой ака тер тўкиб меҳнат қилиш билан бирга ўз тажрибасини бошқаларга ҳам ўргатиб, кўпчиликнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлмоқда.

Т. ҚУВОНДИҚОВ.

* * *

БЕКОБОД. Дзержинский номли колхозда ғўзани суғориш икки сменада олиб бориляпти. Колхоз правлениеси сувчиларнинг унумли ишлашлари учун барча қулайликларни яратиб берган. Шу сабабли ҳам кўп сувчилар смена нормаларини ошириб бажармоқдалар. Т. Йўлдошев, О. Мухторов каби сувчиларнинг ишидан ҳамма хурсанд. Моҳир сувчилар ҳар гектар ердаги ғўзани қондириб суғораётганликлари сабабли ғўза шохларида салмоқли кўсаклар борган сари кўпайяпти.

Р. ТОЖИҚУЛОВ.

* * *

ТЎЙТЕПА. Энгельс номли колхозда ўртоқ Х. Эгамбердиевни ҳамма ҳурмат қилади. У бир неча йилдан бери механизаторлик қилиб, пахтадан мўл ҳосил етиштиришга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшмоқда. Моҳир механизатор ишлаётган участкада ғўза туплари белгиланган миқдорда бор. У кундан-кунга ғайрат қилиб ишлаб, топшириқни бир ярим-икки ҳисса бажармоқда. Шу сабабли ҳам унинг номи район ҳурмат тахтасидан муносиб ўрин олган.

Е. РОЖДЕСТВЕНСКИЙ.

КОНГО (БРАЗЗАВИЛЬ) ПРЕЗИДЕНТИ А. Н. КОСИГИН ҲУЗУРИДА БЎЛДИ

Конго Республикасининг (Браззавиль) президенти, Миллий революцион ҳаракат партиясининг бош секретари Альфонс Массамба-Деба 19 августда Кремлда СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин ҳузурида бўлди.

Учрашув вақтида А. Н. Косигин ва Массамба-Деба самимий, дўстона суҳбат қилдилар. (ТАСС).

А. Н. Косигин Корея-Совет дўстлиги жамияти делегациясини қабул қилди

СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин 19 августда Кремлда Корея-Совет дўстлиги жамияти Президиумининг аъзоси, Корея Халқ Демократик Республикаси Олий Халқ мажлиси депутати Хан Су Дон бошчилигидаги жамият делегациясини қабул қилди.

Ўртоқларча самимий суҳбат бўлди. (ТАСС).

КПСС ва Италия Компартиясининг вакиллари учрашдилар

17 августда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Италия Коммунистик партиясининг вакиллари учрашдилар. Учрашувда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси ўртоқ Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари ўртоқ М. А. Суслов, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Б. Н. Пономарев ва Италия Коммунистик партиясининг бош секретари ўртоқ Луижи Лонго (у СССРда дам олмоқда) иштирок этдилар.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбат вақтида ҳар икки партияни қизиқтирувчи масалалар юзасидан ва халқаро аҳвол ҳамда халқаро коммунистик ҳаракатнинг энг муҳим проблемалари юзасидан ўртоқларча фикрлашиб олинди. (ТАСС).

КРЕМЛДА СУҲБАТ

18 августда Кремлда СССР Олий Совети Президиумининг раиси А. И. Микоян Конго Республикасининг (Браззавиль) президенти, Миллий революцион ҳаракат партияси бош секретари Альфонс Массамба-Деба билан суҳбат қилди.

Самимий ва дўстона вазиятда ўтган суҳбат вақтида тинчликни мустаҳкамлаш, миллий озодлик ҳаракатини қўллаб-қувватлашга тааллуқли масалалар, шунингдек СССР билан Конго Республикаси (Браззавиль) ўртасида дўстона муносабатларни янада ривожлантиришга доир масалалар юзасидан очиқ фикрлашиб олинди. (ТАСС).

Москвада тантанали йиғилиш

Пойтахт меҳнаткашлари ва Москва гарнизони жангчилари вакилларининг 17 августда ўтказилган тантанали йиғилиши СССР Ҳаво Флоти кунига бағишланди.

Йиғилишни КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари В. И. Туровцев очди.

Ҳарбий ҳаво кучлари бош қўмондонининг биринчи ўринбосари авиация маршали С. И. Руденко ўз нутқида совет авиаторларининг жанговар йўли ҳақида, мамлакатнинг қудратли ҳарбий-ҳаво кучлари тўғрисида гапирди.

Йиғилишда авиация саноати, СССР ДОСААФи, ВЛКСМ Марказий Комитетининг вакиллари ҳам сўзга чиқдилар. (ТАСС).

Совет шунқорларининг байрами

Ўзбекистон меҳнаткашлари қувончли байрам — СССР Ҳаво Флоти кунини тантанали суратда нишонладилар. Ишчи клубларида ва маданият саройларида кечалар ўтказилди, ҳарбий ва гражданучувчилар муборакбод қилинди. Тошкент тепловоз вагон ремонти заводи, Чирчиқ электрохимия комбинати ва бошқа корхоналарнинг цехларида ўтказилган суҳбатлар вақтида авиацияни ривожлантиришда, космик фазони ўзлаштиришда Совет Иттифоқи эришган муваффақиятлар таъкидлаб ўтилди. Тошкент, Самарқанд, Фарғона шаҳарларининг боғларида ёшлар билан учувчилар — Ватан урушининг ветеранлари, Совет Иттифоқи Қаҳрамонларининг учрашувлари бўлиб ўтди.

Тошкент округ офицерлар уйида пойтахт меҳнаткашлари вакилларининг, маҳаллий гарнизон жангчилари ва Гражданавиацияси Ўзбекистон территориал бошқармаси ходимларининг умумхалқ байрамига бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди.

(ЎзТАГ).

ЖАҲОН СТАНДАРТЛАРИ ДАРАЖАСИГА ЭРИШАЙЛИК

Мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базаси қурилиши кенг кўламда авж олдириб юборилган ҳозирги шароитда, техника прогрессини тез суръатлар билан юксалтириш манфаатлари саноат маҳсулоти, айниқса, унинг энг муҳим тармоғи ҳисобланган машинасозлик саноати буюмлари сифатини тубдан яхшилаш, турли-туман агрегат ва машиналарнинг ишлаш муддатини ва чидамлилигини оширишни тақозо этади.

Ҳар бир совет корхонасида тайёрланган буюмнинг техника-иқтисодий кўрсаткичларини жаҳондаги энг юксак стандартлар даражасигача етказиш шу куннинг энг актуал ва амалий вазифасидир. Бу масалани муваффақиятли ҳал қилиш ижтимоий меҳнат унумдорлигининг анча ошишига олиб келади. Шунинг учун ҳам Москва ва Ленинграддаги қатор корхоналар коллективларининг маҳсулот сифатини яхшилаш ва буюмларни энг яхши жаҳон стандартлари даражасигача етказиш юзасидан бошлаган ташаббуслари мамлакатимиздаги каби Тошкент шаҳри корхоналарида ҳам кенг қўллаб-қувватланди. Барча машинасозлик ва радиоэлектротехника саноати корхоналари бу мусобақага актив қўшилдилар.

Шаҳримиз машинасозлари етти йилликнинг ўтган олти ойи мобайнида тайёрланаётган механизмлар техника даражасини ошириш ва уларни такомиллаштиришга қаратилган жуда кўп ишлар қилишди. Қатор янги машиналарни ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бир қанча эскириб қолган маҳсулотларни тайёрлаш тўхтатилди. Кўплаб машина ва агрегатлар модернизация қилиниб, уларнинг унумдорлиги оширилди. Машинасозлар кейинги йиллар мобайнида 85 та янги машина, 90 дан ортиқ турли прибор ва аппаратлар, 240 га яқин бошқа хил буюмлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйдилар. Бу маҳсулотларнинг аксарияти сифат жиҳатидан тамомила янги, мураккаб машина ва буюмлардир. Жумладан, пахта териш машиналарининг учта янги хили, тўкилган пахтани терувчи агрегат, пахтачилик учун мослаштирилган тўрт хил янги модификациядаги тракторлар, ПК-100 маркали йигириш-ўраш машинаси, ПЛ-66-6 маркали йигирув машинаси, чигит экиш ва ғўзага ишлов бериш, пахта тозалашда фойдаланиладиган қатор машиналар, кабель саноати, радиоэлектротехника буюмлари ва бошқалар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Шунинг учун ҳам шаҳардаги кўпгина корхоналарнинг маҳсулоти жаҳон бозорида сотилмоқда ва 36 та чет эл мамлакатига етказиб берилаётир. Йигирув ва арқоқ эшиш машиналари, экскаваторлар, тракторлар, электрик кўприк кранлари, пахта териш машиналари, трактор сеялкалари, турли-туман кабель буюмлари, радиолампалар ва бошқа қатор буюмлар чет эл мамлакатларига жўнатилмоқда, Чехословакия, Польша, Болгария, Ҳиндистон ва бошқа мамлакатларнинг мутахассислари шаҳар корхоналарида тайёрланган машинасозлик ва радиоэлектротехника буюмларига юксак баҳо бермоқдалар.

Шуниси қувончлики, айрим корхоналаримизда тайёрланаётган буюмлар ўзининг сифат кўрсаткичлари жиҳатидан худди шу хилдаги энг яхши чет эл намуналарига қараганда қатор афзалликларга ҳам эга. Масалан, «Таштекстильмаш» заводида тайёрланаётган ПК-100 маркали йигириш ўраш машинаси бир қанча процессларни бажаради. У ишлатилганда ип икки-уч баравар кам узилади. Агрегатнинг ҳажми ҳам кичкина, У худди шу хилдаги чет эл машиналарига қараганда ишлаб чиқариш майдонини 17 процент кам эгаллайди, тўқимачилик ишлаб чиқаришида меҳнат сарфини 60 процентдан кўпроқ камайтиради. Бундай машиналар чет элда ҳали йўқ.

ИҚТИСОДИЙ ТЕМАДА

Корхона коллективининг фахри бўлиб қолган агрегат АҚШ, ГФР, Англия, Франция, Италия, Ҳиндистон каби тўқимачилик машинасозлиги ва тўқимачилик ишлаб чиқариши жуда ҳам юксак даражада бўлган мамлакатларга етказиб берилмоқда. Бу завод коллективи ва махсус тўқимачилик машинасозлиги конструкторлик бюроси ходимларининг жуда катта ютуғидир. Ҳозирги вақтда корхонада 15 хил тўқимачилик машиналари тайёрланаяпти. Уларнинг 12 таси жаҳоннинг энг яхши стандартлари даражасидадир.

Тошкент экскаватор заводида ишлаб чиқарилаётган Э-352А маркали экскаватор ўз сифат кўрсаткичлари жиҳатидан жаҳоннинг энг яхши агрегатларидан қолишмайди. Айрим радиолампалар, кабел ва электротехника буюмлари ҳақида ҳам шуларни айтиш мумкин.

Лекин ҳали машинасозлик ва радиоэлектротехника саноати корхоналарининг коллективлари тайёрланаётган механизм ва аппаратларнинг сифатини ошириш ҳақида кўп қайғиришлари лозим. Чунки ҳали бу корхоналарда тайёрланаётган кўпчилик буюмларнинг техника даражаси жаҳон стандартларидан орқада қолмоқда. Шуни айтиш кифояки, машинасозлик маҳсулотларининг 80 процентга яқинини жаҳоннинг энг яхши стандартлари даражасига етказиш зарур.

Ана шундай аҳволни яхшилаш учун жуда кўп иш қилиш керак. Лекин айрим корхоналар коллективлари ўз фаолиятларига танқидий назар билан қарамаяптилар. тайёрланаётган машина ва механизмнинг техника даражасини ошириш, сифатини яхшилаш имконини берадиган ички резервларни қидириб топишга етарли эътибор беришмаяпти.

Ачинарлиси шу ердаки, қатор корхоналар ҳали ҳам тамомила эскириб қолган буюмлар ишлаб чиқармоқдалар. Шаҳар машинасозлик корхоналарида тайёрланаётган маҳсулотнинг 15 процентга яқинини ана шундай буюмлар ташкил этаяпти. Электротехника заводи ишлаб чиқараётган МКУ-48 типидаги электромагнит релеси, рўзғор холодильниклари заводида тайёрланаётган «Восток» холодильниги, «Ташхимсельмаш» заводининг ОТН-4,8 маркали пуркагич-чанглагичлари ва бошқа буюмлар шулар жумласидандир.

Машинасозлик ва радиоэлектротехника корхоналари маҳсулотларининг бошқа камчиликлари ҳам йўқ эмас. Маҳсулотларимизга хос нуқсонлар шундан иборатки, уларни тайёрлаш учун кўп металл сарфланади, вазни оғир, эксплуатацион чидамлилик коэффициенти нисбатан паст, бошқариш анча ноқулай. Масалан, ПК-10 компрессорини олиб кўрайлик. «Компрессор» заводида тайёрланаётган бу агрегат ўз габарити ва вазни жиҳатидан энг яхши намуналарининг яқинига ҳам бормайди. Т-23-ХЗ трактори ўз қуввати, вазни жиҳатидан ҳам жаҳон стандартлари даражасидан жуда орқада.

Экскаватор заводининг асосий маҳсулоти ҳисобланган Э-35-2А экскаватори чет элдаги худди шу типдаги агрегатларга қараганда 30 процент оғирдир. Бунинг устига унинг 114 та мойлаш точкаси бор. Ҳар икки сменадан сўнг ана шу точкаларнинг ҳаммаси мойланиб туриши зарур. Бу анча вақтни олади. Пахта териш машиналари бўйича Давлат махсус конструкторлик бюроси томонидан тайёрланган ва «Ташсельмаш» заводида ишлаб чиқарилаётган ХТ-1.2 пахта териш машинаси қарови учун бир кеча-кундузда 150 минут вақт кетади. Бу чет элларда ишлаб чиқарилаётган худди шундай машиналарникига қараганда 2-3 баравар кўпдир.

Шаҳар машинасозлари тайёрлаётган деярли барча буюмлар, ҳатто асосий кўрсаткичлари бўйича энг яхши намуналар даражасида бўлган машина-механизмлар ҳам ўз сифати ва тайёрланишининг аниқлиги, ташқи кўриниши ва кўркамлиги жиҳатидан ҳали кўнгилдагидек эмас. Айниқса, «Узбекхлопкомаш» заводи маҳсулотларининг сифати жуда ёмон. Бу ерда технология интизоми қўпол равишда бузилади, деталь ва узеллар конструкциядагича тайёрланмайди, яхши силлиқланмайди. Шу сабабли ҳам жин ва линтерлар учун ишлаб чиқариладиган колосник ҳамда арранинг сифати ва ишлаш муддати ошиш ўрнига камайиб кетаяпти. Пахта тозалаш заводларига юборилаётган бундай деталлар тез ишдан чиқмоқда. «Узбексельмаш», «Ташхимсельмаш», «Ташэлектромаш» ва бошқа заводлар маҳсулотларининг сифати пастлиги ҳақида ҳам кўп шикоятлар тушмоқда.

Маҳсулот сифатини яхшилаш, машиналар ва аппаратларнинг техника даражасини ошириш учун ишлаб чиқаришни оператив планлаштириш ва маҳсулотни нуқсонсиз тайёрлашдек синалган методларни барча корхоналарда кенг жорий қилиш лозим. Шаҳардаги айрим корхоналар коллективларининг иш тажрибаси буни яққол кўрсатмоқда. Саратов ва Новочеркасск машинасозларининг илғор тажрибаларини қўлланиш меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулотни нуқсонсиз тайёрлаш билан боғлиқ бўлган масалаларни муваффақиятли ҳал қилиш имконини беради. Чунки бир меёрда ишламаслик, штурмчилик иш сифатини бузади.

Энг яхши жаҳон стандартлари даражасига эришишда илмий тадқиқот институтлари, лойиҳалаш ва конструкторлик бюролари катта роль ўйнашлари керак. Чунки улар машиналарнинг чиройли ва мустаҳкам, унумли бўлиши учун асос солишади. Шунга қарамай лойиҳалаш ташкилотлари энг яхши намуналар даражасида бўлмаган машиналар яратишни, конструкцияси охиригача етказилмаган агрегатларни кўплаб тайёрлашга топширишни давом эттирмоқдалар. Бунинг устига уларга жуда кўп ўзгартишлар киритишади. Оқибатда корхона иши қийинлашади. Ўтган йили пахта териш машиналари бўйича Давлат махсус конструкторлик бюроси ХТ-1,2 пахта териш машинаси конструкциясига 4950 та ўзгартиш киритди. Буни нормал ҳол деб бўлмайди, албатта.

Барча лойиҳалаш-конструкторлик ташкилотларида патент хизмати, техника информацияси яхши йўлга қўйилмаган. Шунинг учун ҳам биз энг яхши жаҳон стандартлари ҳақидаги маълумотларни тўла билмаймиз. Натижада у ёки бу машиналар лойиҳасини тайёрлашда бошқа мамлакатларнинг тажрибаси ҳисобга олинмайди.

Республикамиз пойтахти машинасозлари, лойиҳалаш-конструкторлик бюроларининг коллективлари ана шу камчиликларни мумкин қадар тезроқ бартараф этишга эришишлари зарур. Энг яхши жаҳон стандартлари даражаси учун кураш машинанинг конструкциясини тайёрлашдан бошланиши лозим. Ана шу даврдаёқ энг яхши намуналар билан солиштириб кўрилиши лозим. Шундан сўнггина машинанинг конструкциясини тайёрлаш ва кўплаб ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш керак.

Маҳсулотнинг жаҳон стандартлари даражасида бўлиши учун бошланган мусобақа корхоналар ва ташкилотлар зиммасига жуда катта вазифалар юклайди. Ҳаммага маълумки, маҳсулот сифатини яхшилаш учун кураш кампания бўлиб қолмай, балки муттасил давом этиши лозим. Айрим маҳсулотлар техника даражасини ўрганиш шуни кўрсатдики, қатор корхоналар яқин йиллар ичида сифат кўрсаткичларини тубдан яхшилашлари мумкин, кўпчилик корхоналар эса бунинг учун узоқ муддатли ва қатъий кураш олиб бориши зарур. Уларда аввало умуман ишлаб чиқариш маданиятининг оширилиши, бунга ҳамма жалб этилиши керак. Шунинг учун ҳам муҳим халқ хўжалиги аҳамиятига эга бўлган бу вазифани бажаришга кенг жамоатчилик, барча илмий ва инженер-техник кучлар жалб қилинди. Москва ва ленинградликлар ташаббусидан кейин кўпчилик машинасозлик корхоналарининг партия ташкилотлари, хўжалик ва техник раҳбарлари буюмларнинг техника даражасини аниқладилар ва сифати, чидамлилигини ошириш учун кўплаб резервлар қидириб топдилар ва уларни ишга солмоқдалар. Ҳар бир машинасозлик корхонаси ўзида тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилаш, техника даражасини ошириш, меҳнат унумдорлигини кўтариш, давр талабларига тўла жавоб берадиган ва ўз афзалликлари жиҳатидан энг яхши жаҳон намуналаридан қолишмайдиган янги машиналар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш юзасидан тадбирлар белгилади.

Энди ҳамма гап ана шу тадбирларни ўз вақтида амалга оширишда қолган. Кенг жамоатчилик уларни бажариш устидан назорат қилиб бориши лозим. Корхоналарнинг партия ташкилотлари, район ва шаҳар партия комитетларининг саноат бўлимлари ана шу тадбирларнинг ўз вақтида амалга оширилишига катта эътибор беришлари, ишчилар ўртасида маҳсулот сифатини яхшилаш учун социалистик мусобақани авж олдиришлари керак. Худди шу соҳада ташкилотчилик ишларини кучайтириш, маъмурият фаолияти устидан назорат қилувчи партия комиссиялари ишини жонлантириш, барча ишчилар, инженер-техник ходимлар, айниқса коммунистларнинг энг яхши жаҳон стандартлари даражасида бўлган маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришдек олижаноб курашда актив иштирок этишларини таъминлаш лозим.

С. ОРИФБОЕВ,
инженер-технолог.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

САЛКАМ ҚИРҚ ЙИЛ

Собир Тошмуҳамедов бугун ҳам жуда барвақт уйғонди. Чойини ичиб кўчага чиққанида ҳали тонг отмаган эди. Шаҳар ширин уйқуда. У соатига қаради. Бешдан ўн минут ўтипти. Машина асфальт йўлга сув сепиб ўтиб кетди. Ана муюлишдан ишчилар вагони кўринди. Ҳайдовчи ва кондукторларни ташийдиган трамвайни улар ана шундай деб аташади. Собир ака депога етиб келиб ўзига бириктирилган вагонга чиқди. Моторни кўздан кечиргач рейсга отланди. Бугун ҳам у неча-неча минглаб кишилар узоғини яқин қилади, қанча-қанча километр йўл босиб ўтади.

— Тинчликка келдик, навбатдаги тўхтайдиган жой Алоқа, — деган овоз гуриллади вагонда. — Пассажир ўртоқлар, агар билет олиш учун майда пулингиз бўлмаса, вагон ҳайдовчидан майдалаб олишингиз мумкин.

Трамвай яна илгарилаб кетди....

Собир Тошмуҳамедов 40 йилдан буён трамвай ҳайдайди. Ана шу давр ичида у қанчадан-қанча километр йўлни босиб ўтди, неча минг-минглаб кишиларни манзилга етказиб қўйди, буни санаб ҳисобига етиб бўлмайди.

— Собир акамизга ҳавас билан боқамиз, — дейди депо директорининг ўринбосари А. Мирзаҳмедов, — у киши ҳаммамизнинг устозимиз бўладилар.

Собир Тошмуҳамедов ўнлаб шогирдлар етиштирган. Ундан тарбия кўрган ҳайдовчилар Ш. Мусаев, Х. Мирраимова ва Нўралиевлар депо машъаллари ҳисобланади. Улар смена ва ойлик топшириқларини муттасил ошириб бажариб келишяпти. Меҳнат ветеранининг ўзи эса деподагина эмас, балки трестда катта ҳурмат қозонган. У салкам қирқ йил мобайнида бирор марта ҳам аварияга йўл қўймаган. Сиз билан биз ҳали бу меҳнат ветерани ҳайдаган трамвайда кўп юрамиз.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

ЖУРНАЛИСТЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ ИЖОДИЙ СЕМИНАРИ

Ёшларнинг газеталари ахлоқ—этика темасини қандай ёритмоқда? 17 августда Москвада, «Известия» нашриёти клубида очилган Бутуниттифоқ ижодий семинари ана шу масалага бағишланди. Семинарни ВЛКСМ Марказий Комитети билан СССР журналистлар союзи уюштирди.

Журналистлар союзи правлениесининг секретари В. И. Чернишев семинарни оча туриб, бундай деди: Ёшлар газеталарининг учрашувда қатнашган редактор ва адабий ходимлари йигит ва қизларни ғоявий тарбиялаш формалари ва методлари тўғрисида ўйлаб кўришлари ҳамда гаплашиб олишлари лозим. (ТАСС мухбири).

Москва.

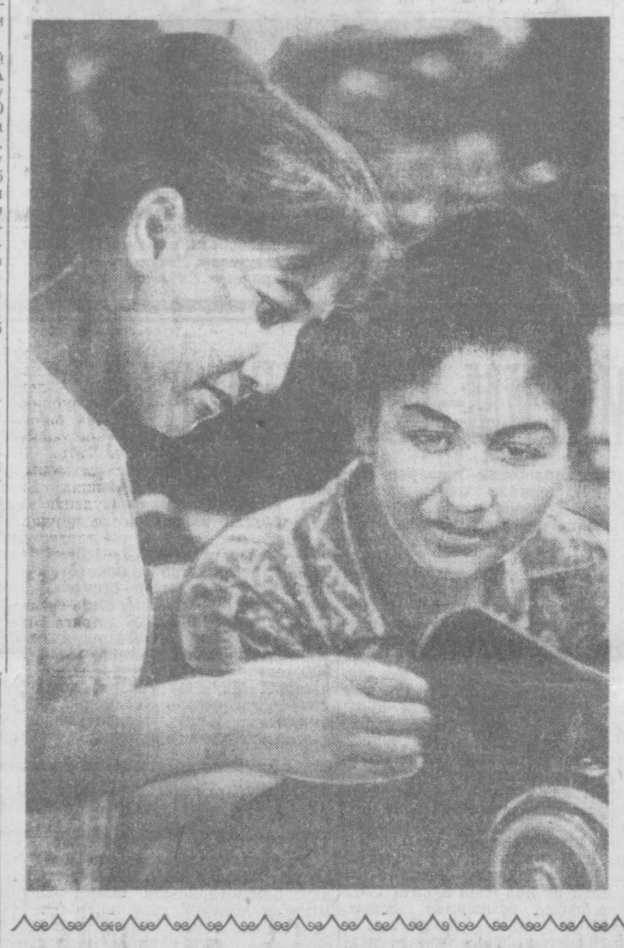

«Қизил тонг» тикувчилик фирмаси коллективи етти йилликнинг охирги йилини яхши кўрсаткичлар билан якунлаш ва меҳнаткашларга сифатли кийим-кечаклар етказиб бериш учун ўзаро мусобақани тобора авж олдирмоқда. Унда актив иштирок этаётган кўпчилик тикувчилар иш кўрсаткичларини муттасил оширишяпти. Фотомухбиримиз А. Тўраев олган ушбу суратдаги бу қизлар — М. Султонова (чапда) ва Ҳ. Дўстмуҳамедова ўртоқлар шундай пешқадам чеварлардан. Улар нормани анча ошириб адо этишяпти.

СОҒ ТАНДА СОҒЛОМ АҚЛ!

Лагерда дам олишнинг охирги ҳафталари ўтаяпти. Пойтахтимизнинг Октябрь районидаги баҳаво, соя-салқин боғларида очилган пионер лагерларида шу кунларда ҳам қувноқлар миріқиб дам олишяпти.

Айниқса, «Буревестник» лагери болаларнинг энг севган оромгоҳи бўлиб қолди. Лагерь биринчи сменадагидай учинчи сменада ҳам қувноқ ёшлар билан тўлиб кетди.

Лагерь жойлашган боғ ўртасидаги кенг бассейн, махсус спорт майдончалари, атрофи гулзор салқин беседкалар, ёзги театр саҳнаси, турли-туман ўйин жойлари, кутубхона ва ошхона-ҳаммаси қувноқ ёшлар хизматида.

— Лагеримизда ўндан ортиқ ҳар хил тўгарак ишлаб турибди,— дейди бош пионер вожатий Светлана Попова, — айниқса спортга қизиқиш жуда зўр.

Виктор Михеев раҳбарлик қилаётган футбол, волейбол, сузиш, стол тенниси ва велосипедчилар тўгараклари ўзаро мусобақа ўтказиб туришади. Яқинда Абдулла Набиев номли истироҳат паркида ёш спортчилар мусобақаси ўтказилди. Лагернинг футболчи командаси Аброр Ҳидоятов номли маҳалла футболчилари билан учрашувда ғолиб чиқдилар.

Бундан ташқари фото, расм, шахмат-шашка, моҳир қўллар, бадиий ҳаваскорлик ва бошқа турли тўгаракларга ҳам кўплаб пионерлар иштирок этишяпти.

Ўлкани ўрганиш, ишлаб чиқариш корхоналари ҳаёти билан танишиш мақсадида саёҳат, экскурсия ҳамда походлар уюштириляпти. Чинни заводига, санъат музейи ҳамда ҳайвонот боғига ўтказилган саёҳат ва экскурсиялар болаларда катта таассурот қолдирди. «Коммунизм» колхозига қилинган меҳнат походи айниқса мароқли бўлди. Пионерлар колхоз далаларида етиштирилган мева ва сабзавотларни йиғиб-териб олишда колхозчиларга ёрдам беришди.

Хуллас, лагерда ёшларнинг соғлигини мустаҳкамлаш, уларни жисмоний чиниқтириш, ақли ва дидини, қобилиятини такомиллаштириш учун барча имконият мавжуд, ҳамма куч коммунистик тарбияга қаратилган.

Яна бир неча кундан сўнг, ёшлар лагерь билан хайрлашадилар.

К. МУҲАМЕДОВ.

Буюк саналар шарафига

Олмалиқдаги Олтинтопган конметаллургия комбинати коллективи эришаётган зафарларнинг чеки йўқ. Корхонада маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми йил сайин ошиб бораяпти. Ўтган икки йил давомида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш 25,6 процент кўпайди. Янги техника ва технологиянинг тинмай жорий қилинаётганлиги, ички резервлардан ишнинг кўзини билиб фойдаланиш натижасида 1964 йилдан бошлаб комбинат давлатга фойда келтириб ишлайдиган бўлди.

Коллектив етти йилликнинг сўнгги йили топшириқларини ҳам муваффақиятли адо этаяпти. Цехларда ойлик планлар муттасил ортиғи билан бажарилаяпти. Коммунистик меҳнат учун, ишлаб чиқариш маданияти ва юқори кўрсаткичлар учун бошланган социалистик мусобақа кун сайин кенг қулоч ёймоқда.

Металлурглар Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги ва пролетариат доҳийси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги айёмларини меҳнатда улкан ғалабаларни қўлга киритган ҳолда кутиб олишга қарор қилишди. Комбинат меҳнаткашлари «Ташкенткабель» заводи коллективи бошлаган ташаббусга қўшилиб, ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олдилар.

Мавжуд ишлаб чиқариш қувватларидан унумли фойдаланиш ва янгиларини ишга тушириш, хомашёни тежаб сарфлаш ҳисобига 1966 йилда 1964 йилга нисбатан рангли металлар ва олтингугурт кислотаси ишлаб чиқаришни 72 процент, 1967 йилга бориб эса 138 процент кўпайтиришга қарор қилинди. Комбинат аҳли 1966 йилда янги маҳсулот ҳисобланган ваербарслар ва 1967 йилда эса мис катангаси ишлаб чиқаришни ўзлаштиради. Корхонада янги-янги цехлар қад кўтаради.

Металлурглар буюк саналар шарафига маҳсулот таннархини арзонлаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш соҳасида ҳам кураш бошлаганлар. Хомашё, материал, электр энергиясидан тежаб-тергаб фойдаланиш ва янги қувватларни ишга тушириш ҳисобига келгуси йил 8,3 миллион сўмлик маҳсулот иқтисод қилинади. 1967 йилга бориб эса бу рақам 13,5 миллион сўмга етади. Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш, механизация ва автоматикани ишлаб чиқаришга жорий этиш натижасида меҳнат унумдорлиги 1964 йилга нисбатан 1966 йилда 42 процентга, 1967 йилга бориб эса 54 процентга кўтарилади. Корхона аҳли зиммага олинган ана шу юксак социалистик мажбуриятларни шараф билан адо этиш ва буюк саналарни ёруғ юз билан кутиб олиш учун қизғин курашмоқда.

Ж. НОСИРОВ.

Сиз суратда кўриб турган бу аёл бинокорлик касбига меҳр қўйганлардан. Ўртоқ В. Акмалова мана бир неча йилдан бери республикамиз пойтахти меъморлари сафида меҳнат қилаётир. Шаҳарда унинг қўли теккан ўнлаб объектлар бор. Ҳозирги вақтда 3-қурилиш трестининг 3-бошқармаси бинокорлари билан бир сафда туриб, ҳашаматли ва кўпқаватли «Интурист» меҳмонхонаси қурилишида сидқидилдан меҳнат қилмоқда. У смена нормасини муттасил ортиғи билан адо этяпти, ишининг сифати ҳам чаккн эмас.

А. Тўраев фотоси.

Пиримқул ҚОДИРОВ.

Ёзувчи Пиримқул Қодиров замондошларимиз ҳаётидан «Қора кўзлар» деган янги роман ёзди. Қуйида шу романдан парча ўқийсиз.

ҚОРА

ТОҒ тепасида тўпланаётган булутлар тушга бориб қуюқлашиб кетди. Офтоб ғойиб бўлди. Арчазорлар қоронғилаша бошлади.

Аваз сурувини Оқдара деб аталадиган кенг бир сойдан нарида ўт яхши ўсган қияда боқиб юрар эди. Қўшлари бу ердан узоқ эди. Аваз Ҳулкарни қўшда ёлғиз қолдиришни истамай ўзи билан бирга олиб келган эди.

Ўша оқшом Авазнинг кўнглига қўшни чўпонлар солган машъум соя гоҳ ёруғ туйғулар ичида эриб йўқ бўлиб кетар, гоҳ осмонга қалқиб чиққан булутдай қайтадан пайдо бўлар эди.

Аваз Ҳулкарни шу булутдан узоқроқ тутиш учун ҳам қишлоққа юборган, «истасанг уч-тўрт кун туриб кел, қўйларни ўзим эплайвераман» деган эди.

Бироқ Ҳулкар бир кеча ётиб, эртаси куни қайтиб келди. Тантанали бир алпозда кулимсираб, Санам хола билан қандай ярашганини айтди-ю, кайнанаси пишириб берган вараки сомсаларни ўртага қўйди.. Аваз хотинини боладай қилиб қўлларига кўтариб олди-да, кўзларидан, қошларидан ўпди...

Ўша куни улар бахтиёр эдилар.

Бироқ эртаси куни Девдаранинг ёқасида қош-қовоғи осилган Холбек қаршиларидан чиқиб қолди ва саломлашмай ўтиб кетди.. Нарёқда Турди Ҳулкарни қўлга туширмоқчи бўлиб пайт пойлаб юргандир. Агар Ҳулкарга бир гап бўлса, «касофатлари ўзларига урди!» дейишлари аниқ.

Аваз шу нарсаларни ўйлаган сари кўнглидаги соя тобора қуюқлашади.

Ҳулкар воқеанинг тафсилотларини билмаса ҳам, Аваз билан қўшни чўпонларнинг орасидан ёмон бир гап ўтганини сезар эди, Аваз нима гап бўлганини аниқ айтмас. Ҳулкар ҳам «эркакча гапдирда» деб унча сўрамас эди.

У эрининг яна шу тўғрида ўйлаётганини бугун ҳам сезди.

— Аваз ака, ё нима бўлганини айтиб беринг, ё...

— Ё нима қилай?

— Ё ўшаларни ўйламанг.

— Нимани ўйлай бўлмаса, Ҳулкар?

— Бирга юрганимиздан ҳурсанд эмасмисиз?..

— Нега? Агар бошқалар билан ишимиз бўлмаса эди, доим ҳурсанд юрар эдик..

— Битта оила ўзича бахтли бўлолмайдими?

— Билмадим.. ўзларини бахтсиз одамларга солиштириб, «толеим буларникидан баланд» деб қуванадиган кишилар... канақа бўларкин? Мен атрофимдагиларнинг бахтсизлигини кўрсам, ўзимнинг бахтим ҳам кўзимга омонат кўриниб кетади. «Ёлғиз дарахт боғ бўлмайди» деган гап эсимга тушади. Хавотирланаман..

Аваз ўзидан эмас, бу тоғда хотинига бирор шикаст етишидан хавотирланиб юрганини Ҳулкар энди сезди.

— Сиз мендан кўра қўйларингизни кўпроқ ўйланг, чўпон ака! Қаранг, ёмғир келаётганга ўхшайди.

Авазнинг юзига йирик бир томчи келиб тушди. Аваз энди атрофига дурустроқ қаради.

Тоғ чўққилари булутга ўраниб кўринмай кетган эди. Қаршидаги ёнанинг ортидан қуюқ қора булут чиқиб келар эди. Ундан нарида — анча узоқда момақалдироқ гумбурлагани эшитилди.

— Дўл ёғса ажаб эмас. Бу ердан тезроқ кетиш керак, Ҳулкар, сен отга мин.

Уларнинг суруви ёйилиб юрган яланглиқда қўй-қўзилар паналайдиган ўрмон ҳам, камартош ҳам йўқ эди. Шунинг учун даранинг нариги ёғидаги арчазорга тезроқ ўтиб олишга интилишди.

Ёмғирда кийиладиган капюшонли брезент плашчлари отнинг эгарига танғиб қўйилган эди. Қўй билан бирга юришга ўрганган ёввош отни Ҳулкар қийналмай ушлади. Кичикроқ ёмғирпўшни ўзи кийди-ю, отга минди. Чопа-чопа қўйларни қайтариб тушаётган Авазга каттасини элтиб берди.

Улар қўй-қўзиларни ҳайдаб Оқ дарага яқинлашгунча ёмғир шатирлаб етиб келди.

Тоғ ичида юрган одамга узоқ жой дуруст кўринмайди. Аваз Оқдаранинг юқорисида яшин чақнаётганини энди кўрди. Орқадан кучли шамол эсар эди.

«Ҳулкар чиққандан берли тоғлар бизга қаҳрини кўрсатмаган эди, — деди Аваз ичида. — Ишқилиб, шамол елкадан эсиб турсин-да».

Оқдара ёмғир пардаси ичида одатдагидан ҳам кенг кўринар эди. Энига юз қадамча келадиган санглоқнинг бериги четидан бир тегирмон тиниқ сув оқиб турар эди, Ёмғирда бужур бўлиб ётган шу сувдан қўй-қўзилар чўчиб-чўчиб ўтишар эди.

Фақат сурув олдидаги қизил серка ёмғирда бошини бир оз ҳам қилиб, йирик-йирик қадам ташлаб борар эди.

Момақалдироқ яқин бир жойда қасир-қусур қилди. Осмонга оловли томирлар отиб, яшин таҳдидли чақнади. Қўй-қўзилар қўрқиб маърай бошлади.

Шамол ўзгариб, ўнг томондан эсиб қолди. Аваз изтироб билан олдинга қаради. Ёмғир шундай кучайган! Оқдаранинг нарёғи энди кўринмайди.

Қўйлар шамолнинг равишига қараб, даранн қиялаб юра бошлади. Бундайда йўл яна узаяр эди. Аваз отда келаётган Ҳулкарга:

— Сен буёғига хушёр бўл! — деди.

Ўзи сурувнинг чап томонига югуриб ўтди.

Ҳулкар отдан тушди, ёмғирпўшининг капюшонини маҳкамроқ боғлаб, бўйнидан сув кирмайдиган қилди. Сўнг қўлидаги хипчин билан қўйларни тезроқ ҳайдай бошлади.

Момақалдироқ ҳозир қоқ тепада қалдур-қулдур қилар, ёмғир челаклаб қуяр эди. Аммо бундан ҳам ёмони — шамол тез ўзгармоқда эди. Сурув санглоқнинг ўртароғига борганда шамол қаршидан эсиб, ёмғирни қўйларнинг юзига қайтариб ура бошлади. Бундай пайтда қўйлар шамолга қарши юра олмайди. Ҳаммаси бир жойга ғуж бўлиб олишди-ю, бошларини бир-бирларининг тагига тақишиб, юришдан бош тортишди.

Қизил серка ҳам уларнинг орасига кириб олган, узун шохи қўйларнинг елкаси оша кўриниб турар эди.

Аваз Ҳулкарга қичқирди:

— Сойда туриш хавфли! Орқага қайтамиз!

У қўйларни келган томонларига қараб ҳайдади. Қўйни шамолнинг йўналишига қараб юритиш осонроқ эди. Сурувнинг олдига тушиб бораётган Ҳулкар бир вақт оёғининг сувга ботганини сезди. Сесканиб олдинга қараса, боягн тиниқ сув бўтана бўлиб, неча баробар каттариб, тошларни юмалатиб оқаяпти!

— Аваз ака! Тўхтанг! Қўзилар оқиб кетади! Тўхтанг!

Аваз унинг олдига чопиб келди. Икковлари сурувни зўрға тўхтатиб олишди.

Ёмғир ҳамон челаклаб қуяр, момақалдироқ гоҳ ўнгда, гоҳ чапда гумбурлар эди. Авазнинг капюшони елкасига оғиб тушган, юзи ва бошидан бўйнига сув оқиб тушар, лекин буни сезмас эди. У ёмғир томчилари билан бирга қиррали бир нарса юзига урилиб сачраб кетганини сезди-ю, чўчиб қўйларга қаради. Бир қора қўйнинг жунига кичкина муз парчаси тушиб илиниб қолди.

Дўлнинг уқуни! Яқин бир жойда дўл ёғяпти. Бу ерга ё ўзи келади, ё сели! Ҳулкар шу ерда... Аваз ёмон одамлардан-у, айиқдан хавотирланиб юрган эди. Ҳақиқий ёмон хавф кутилмаган жойдан чиқди.

САБЗАВОТНИ КИМ ҚАБУЛ ҚИЛИБ ОЛАДИ

— Ҳосилни нима қилайлик? — Калинин район партия комитетига дамба-дам телефон қилаётган колхоз раислари, совхоз директорлари, партия ташкилотларининг секретарлари райком ходимларига шундай деб савол бермоқдалар.

Ҳақиқатан ҳам районда сабзавот хусусида оғир шароит вужудга келди. Бунинг боиси.. хирмоннинг баракали бўлганлигидадир. Райондаги колхоз ва совхозлар ҳар куни 700—800 тонна турли хил сабзавот маҳсулотлари топширишга қодирлар. Лекин, аранг 500 тоннага етар-етмас маҳсулот топшираолаяптилар. Ҳар куни далада тонна-тонналаб пишган ва пишиб ўтган помидорлар қолиб кетаяпти.

«Ташзаготплодоовощ» тресты ўтган йили ҳар куни 300—400 тоннадан сабзавот қабул қилган бўлса, ҳозир ундан анча кам маҳсулот қабул қилаяпти. Хўш, нима бўлди ўзи?

Область матлубот жамияти бошқа республикаларга сабзавот жўнатиш учун кам наряд бераяпти. Янгийўл ва Тошкент консерва заводлари маҳсулотни қайта ишлаб улгуролмаяптилар.

Райком секретари И. Я. Деревянко бизга ана шулар ҳақида гапириб берди. Биз ҳаммасини ўз кўзимиз билан кўришга қарор қилдик. Совхозларга жўнаб кетдик. «Партия XXI съезди» совхози партия ташкилотининг секретари Раҳматали Қамбаров ҳам рўй бераётган бундай аянчли аҳволдан ташвишланмоқда. У бизга шундай деди:

— Совхозимиз ишчиларига партиямиз Марказий Комитетининг март Пленуми қарорлари тўғрисида гапираётиб, биз коллективни сабзавот ва картошкадан мўл ҳосил етиштириш, маҳсулотларнинг мўл-кўл бўлишини таъминлаш, пойтахт меҳнаткашлари дастурхонини ёз ноз-неъматлари билан безашга чақирган эдик. Мана, фидокорона меҳнат ўз самараларини берди: совхозимиз далаларида баракали ҳосил етиштирилди. Энди олдимизда катта муаммо кўндаланг бўлиб турибди: ҳосилни қаёққа топшириш керак? Ташвишли аҳвол карам ҳосили йиғиштириладиган пайтдан бошланди. Бу йил карамдан жуда баракали ҳосил етиштирдик. Лекин афсуски, савдо ташкилотлари уни қабул қилиб олмаяптилар.

Бунинг оқибати нималарга олиб келганлигини биз совхоз далаларида ўз кўзимиз билан кўрдик. 10 гектар майдонда қарийб 300 тонна карам йиғиштириб олинмай қолиб кетган. Ҳозир ҳам айрим участкаларда сўлиб, сарғайиб ётган карамларни кўриш мумкин. Помидорнинг ҳосили мўл. Деҳқон «бунчалик ҳосилни етиштираман» деб ўйламаган ҳам бўлса керак. Ҳосилни йиғиб-териб олишга ишчилар зўрға улгуришаяпти. Совхоз ҳар куни 60—70 тоннадан помидор сотишга қодир. Лекин шунинг ярмини топшираяпти, холос. Хўш, нега шундай бўлаяпти? Чунки транспорт обороти жуда суст бўлаяпти. Янгийўлдаги консерва заводи ҳар куни атиги 11—12 тонна маҳсулот қабул қилаяпти, холос. Тошкент консерва заводига ҳар куни 16 тоннадан маҳсулот жўнатилаяпти. Графикка кўра шундай норма белгиланган. 6 август куни эрталаб совхоздан беш машина ҳосил жўнатилди. Бу машиналар эртаси куни кечқурунгача Янгийўлдан қайтиб келишмади. Пайкал чеккасига тахлаб қўйилган помидор тўла яшиклар эса тоғ бўлиб кетган.

— Кечқурунгача терилган помидор 13 тоннага етади, — деди ўртоқ Қамбаров, — лекин нима билан жўнатишга ҳайронмиз. Бунинг устига яшиклар ҳам етишмаяпти. Заводга жўнатилган яшикларни қайтаришмаяптилар.

Қўйлиқдаги тайёрлов пункти ҳам маҳсулотни пешма-пеш қабул қилиб олмаяпти. Аравакаш Алижон Ҳайдаров бу пунктга 160 яшик помидор олиб борди. Ҳосилни топшириш учун кун бўйи навбат кутди, у ердагилардан илтимос қилди, лекин ҳеч ким унинг гапига қулоқ солмади. У кечқурун помидорни қайтиб олиб келди. Эртасига Алижон Ҳайдаров ўша қайтган помидорни Янгийўлдаги консерва заводига олиб кетди...

Эҳтимол «Қорасув» совхозида аҳвол яхшидир? Йўқ, бу хўжаликда ҳам аянчли аҳвол вужудга келган. Ҳозирга қадар минг тонна помидор топширилди.

— Ҳосилимизнинг чўғи баланд, — дейди партия комитетининг секретари Мастура Ёқубова, — яна бир ярим минг тонна помидор топширишимиз мумкин. Агар ҳар куни юз тоннадан помидор жўнатиб турсак, бунга албатта эришамиз. Лекин, кунига қанчадан топшираяпсизлар денг? — Мастура маълумотга кўз югуртирди-да, гапини давом эттирди. — топшираётган помидоримиз 30 тоннага ҳам етмаяпти. Тегишли жойларга қўнғироқ қиламиз, атайлаб бориб келамиз, илтимос қиламиз, барибир бўлмаяпти. Шу туфайли хўжалигимиз катта зиён кўраяпти. Савдо ташкилотларининг «қилиқ»ларига сира тушунолмаяпмиз: шартнома бўйича улар биздан 400 тонна ҳосил олишлари керак. Лекин атиги 8 тонна олишди, холос. «Нега олмаяпсизлар?» десак, «талаб йўқ» деб баҳона қилишади.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалик кенгашининг озиқ-овқат маҳсулотлари саноати Бошқармаси ходимлари рўй бераётган бундай аянчли аҳволни билишармикин? Ҳа, билишади. Аҳволни кўра-билатуриб, ох-воҳ уришдан нарига ўтишмайди. Ахир улар етиштирилган ҳосилни сақлаб қолиш учун конкрет тадбирлар кўришлари керак-ку!

Халқ хўжалиги кенгашидаги айрим ходимларнинг муросасозлиги ҳам кишини ажаблантиради. Улар «консерва заводлари кўп миқдордаги сабзавотни қайта ишлайдиган пайтлар ҳам келиб қолар, заводларни шунга мослаб жиҳозлаш керак» деб ўйлаб кўрмаган ҳам бўлсалар керак.

Бундан бир йил муқаддам Янгийўл консерва заводига қардош Венгрия республикасидан помидорни қайта ишлайдиган «Ланг» автоматик линияси келтирилди. Янгийўл қурилиш-монтаж бошқармаси бу линияни 30 июнгача ёқ қуриб, фойдаланишга топшириши лозим эди. Лекин қурилиш-монтаж бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Мустафоев консервачиларга жуда зарур бўлган бу автоматик линияни тезроқ қуриб битказишга сира шошилмади. Линия 4 августдагина ишга тушди. Шунда сабзавотни қайта ишлаш жадаллашди. Лекин, мавжуд резервлардан фойдаланилмади. Буни қарангки, заводда сув етишмайди. Учинчи насос қурилса, бу «проблема» ҳал бўлади. Завод ходимлари ана шу масала юзасидан область боғдорчилик ва узумчилик совхозлари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Г. Олимжоновга бир неча бор мурожаат қилишди. Лекин натижа чиқмаяпти. Сувнинг етишмаслиги маҳсулот тайёрлашга салбий таъсир кўрсатмоқда. Айрим ҳолларда ишлаб чиқаришда иш тўхтаб қолаяпти. Тўғри, бу ҳол узоққа чўзилмайди. Лекин, беҳудага кетган ҳар бир соат — 7 тонна маҳсулот бой берилди, деган сўз. Завод раҳбарлари ҳосилни қабул қилиб олишни қандай қилиб бўлмасин чегаралаб қўйишга ҳаракат қилишаяпти. Улар қабул қилинган ҳосилни қайта ишлаб улгуриб бўлмаслигидан қўрқишаяпти. Шунинг учун ҳам якшанба кунлари завод дарвозалари бекитиб қўйилмоқда. Якшанба кунлари автоматик линияларда «запас»даги ҳосил қайта ишланади.

Ҳам Янгийўлдаги, ҳам Тошкентдаги консерва заводларида навбат кутувчилар ҳаддан ташқари кўп. Аҳвол шу даражага борганки, кўпгина шоферлар заводга боришдан бош тортадиган ҳам бўлиб қолишди. Ўзбекистон халқ хўжалиги кенгаши консерва саноати бошқармасининг раҳбарлари заводларга камдан-кам боришади. Улар помидор қабул қилиш суръатини жадаллаштириш юзасидан шошилинч чоралар кўришмаяпти. Бундан буён аҳвол янада кескинлашиши мумкин. Чунки яқин кунлар ичида бодринг ва бошқа сабзавот маҳсулотлари ортилган машиналар карвони ҳам бу заводларга келабошлайди.

Биз совхозларда бўлганимизда «Ташзаготплодоовощ» трестининг Қўйлиқдаги базаси ходимлари шаънига айтилаётган жуда кўп аччиқ-тизиқ гапларнинг гувоҳи бўлдик. Биз шу базага ҳам бордик. Ҳосил йиғим-терими қизғин тус олиб кетган ҳозирги долзарб дамларда бу ерда сукунат ҳукм сураяпти. База мудири Мажид Юнусов ишга янги келган одам эмас, у тайёрлов соҳасида 17 йилдан буён ишлаб келаяпти. Совхозларда ташвишли аҳвол мавжуд бўлган ҳозирги пайтда Юнусов бамайлихотир юрибди. У колхоз ва совхозлардан ҳосил қабул қилиб олишни жадаллаштириш тўғрисида дурустроқ бош қотириб кўрмаяпти. «Олиб келишса қабул қиламан, бўлмаса йўқ» дегандай қўл қовуштириб ўтирибди. Ҳосилни қабул қилиб олгандан кейин эса, савдо ходимларининг келишини кутади. База ходимлари юкни ортишади, туширишади, ҳужжат ёзишади, бажарилган «иш» учун процент чиқаришади ва шу билан «ўз вазифамизни тўла адо этдик» деб юришади.

Мана, ўша «Қорасув» совхозидан «Юсупов» навли аъло сифатли помидор келтирилди. База ходимлари уни тарозида тортиб, яшикларни пастга тушириб тахлаб қўйишди. Энди «харидор»ларнинг келишини кутишади. Улар бўлса ҳа деганда келишавермайди. Ваҳоланки бундан сал олдинроқ Куйбишев райпишчеторги заказ берган эди.

— Балки келиб қолишар, — деди Юнусов ишончсизлик билан...

Базадаги хоналарнинг бирида эзилган помидорлар солинган бочкалар турибди. Бу помидорлар томат тайёрлаш учун мўлжалланган. Лекин, область санитария инспекцияси уларни қайта ишлаш учун ҳали руҳсат этганича йўқ. Ҳали муддати тўлмаган эмиш. Яна 15—20 кун ўтганидан кейин моғорлаб қолган бу помидорларни қайта ишлаш учун жўнатадилар. Қани мантиқ? Тушуниб бўлмайди. Хуллас, базада тайёрланаётган маҳсулотлар сифатининг пастлиги ана шундан бўлса керак.

Шу омборнинг ўзида эзилиб, ачиб қолган помидордан тайёрланган 45 тонна маҳсулот ётибди. Унинг тайёрланганига бир йил бўлди. Лекин, ҳеч ким сотиб олмаяпти.

Биз бу тайёрлов пунктидан қайтаётиб шундай хулосага келдик: Мажид Юнусов кўнгилдагидай ишламаяпти. «Ташзаготплодоовощ» трестининг бошлиғи ўртоқ Айрапетов ўз ходимларига қандай ишлаш кераклигини ўргатмаётганлигидан афсусланасан киши.

Далада етиштирилган ҳосил ўз вақтида йиғиб-териб олинмаётганлиги ва тегишли ташкилотлар қабул қилиб олмаётганлиги натижасида Калинин районидаги колхоз ва совхозлар катта моддий зарар кўрмоқдалар.

«Қорасув» совхозининг даласида сувчи Маъмур Хусанов билан суҳбатлашиб қолдик.

— Ғайрат-шижоатингни аямай, пешона терингни тўкиб, мўл ҳосил етиштирсанг-у. у даланинг ўзида чириб кетса, бундан ҳам аянчли аҳвол бўлмас экан, — деди у.

Икки совхоз партия ташкилотининг секретарлари Раҳматали Қамбаров билан Мастура Ёқубова ҳам худди шу мазмунда гапиришди.

— Бизлар совхоз ишчиларини мўл ҳосил етиштиришга ундаймиз. Мана, улар мўл ҳосил етиштиришди. Энди шунча қилинган меҳнат мевасини кўриб қувониш ўрнига изтироб чекаяпмиз. Ахир етиштирилган ҳосил далада нес-нобуд бўлиб ётганидан кейин деҳқонга қайси юз билан қарайсиз?!

Калинин районидаги колхоз ва совхозларнинг далаларида ана шундай аянчли аҳвол рўй бераяпти. Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг олтин қўллари билан яратилган баракали ҳосилнинг нобуд бўлишига йўл қўймайлик. Уни ўз вақтида тайёрлов пунктлари ва аҳолига етказиб берайлик.

З. МУҲАММАДЖОНОВ,

«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

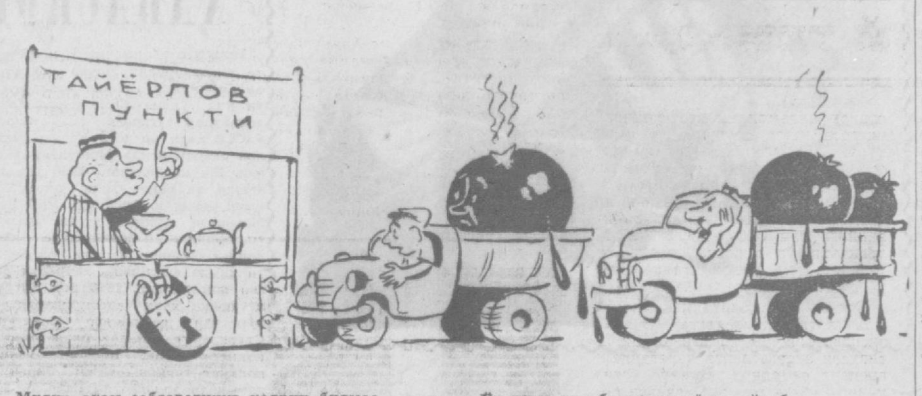

Мудир акам сабзавотнинг қадрин билмас,
Деҳқонларнинг меҳнатини кўзга илмас,
Ўн икки хил баҳонани рўкач айлаб,
Нозу-неъмат карвонини қабул қилмас.

М. ВОРОБЕЙЧИКОВ чизган расм.

ҲОРМАНГ, ҚИЗЛАР

Лагерь жойлашган сўлим боғнинг таъриф қилса арзигудек ажойиб манзараси бор. Бу боғ қуюқ ўрмонни эслатади. Ариқларда сувлар шилдираб оқиб турибди. Қушларнинг наъмаси қулоққа чалинади. Узоқдан эса палаталар оқариб кўринади. Икки ёнида баланд тераклар саф тортган йўлка сизни ўша ерга олиб боради.

Лагернинг марказий майдончасига етиб келганимизда кун пешиндан оққан эди. Бир гуруҳ қизлар шахмат столига ўтириб қизиқарли ўйинни эътибор билан томоша қилишарди. Ишком тагидаги қизлар эса янги китоб ўқиш билан банд. Дарахтга осиб қўйилган деворий газетани эса ўн чоғлиқ қиз завқ билан ўқимоқда.

«Қизлар овози» деворий газетасининг янги сони чиққан экан.

— Қизлар кўряпсизларми, — деди Турсуной Ҳакимова, — колхоз правлениесининг бизга қарата ёзган хати босилибди.

— Қани, ўқиб кўрайликчи? — гапга аралашди Убайда Ойдинова.

Дилбар овоз чиқариб ўқий бошлади.

«Колхозчилар, — деб бошланибди хат. — сиз жонкуяр қизлар ёрдамидан беҳад хурсанд. Шундай долзарб кунларда биздан ёрдамингизни аямаяпсиз. Айниқса, ғўзаларни чеканка қилиш пайтида сизнинг ёрдамингиз катта бўлди. Студентлардан Зуҳра Турғунова, Дилором Одилова, Раъно Масалиева, Назира Душаева каби ғайратли қизлардан ўрнак олса арзийди. Кишини меҳнат улуғлайди, деган гап бор. Колхоз правлениеси Сизларга яна бир бор раҳмат айтади..».

Қизларнинг қувончи чексиз эди. Тўғри-да, уларга миннатдорчилик билдиришади-ю, хурсанд бўлишмайдими?

Ҳақиқатан ҳам билим юртининг студентлари лагерга келишган куниёқ колхозчилар билан опоқ-чопоқ бўлиб кетишди. «Полярная звезда» колхози пахтакорлари уларнинг ғайратига қойил қолишди.

Қизлар колхоз далаларига чиқиб, ғўза қатор ораларига ишлов беришда актив қатнаша бошладилар.

Қизлар хўжаликнинг бошқа ишларига ҳам ёрдам беришди. Дала шийпонларида бўлиб, колхозчиларга газета ва журналларнинг янги сонларини ўқиб беришди. Ҳа, тиниб-тинчимас студентлар колхоз ишига озми-кўпми ўз ҳиссаларини қўшдилар.

Колхозда меҳнат ва дам олиш лагери ташкил этиш ҳақидаги истакни билим юртидаги ўртоқлар айтишган эди. Машғулотлар тугаб, каникуллар бошланай деб қолган эди. Ёзги каникулни ўтказиш тўғрисида гап очилиб қолди. Шунда билим юртининг директори тажрибали педагог Меҳри Шарипова:

— Каникул даврида бирон колхозда меҳнат ва дам олиш лагери ташкил этсак ёмон бўлмасди, — деди.

Бу гап бошқаларга маъқул бўлди. Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда» колхози территориясида ана шундай лагерь очишга қарор қилинди. Колхоз правлениеси бу ишга яқиндан бош қўшди. Лагерь учун қуюқ дарахтзор бағридан жой ажратилди. Палаталар қурилди. Студенлар ҳам қараб туришмади. Спорт майдончалари ва гулзорлар барпо этишди. Йўлкаларни тартибга келтиришди. Лагерни яхшилаб безашди. Унга «Меҳнат-роҳат» деб ном беришди.

— Фидокорона меҳнатдан сўнг соя-салқин боғ қўйнида дам олганга не етсин, — дейди Ленин номидаги республика хотин-қизлар педагогика билим юрти бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Р. Нуруллаев. — Лагерда қизлар жуда яхши дам олишди. Билим юртининг 108 студенти каникулни ана шу лагерь қўйнида ўтказди. Бу ерда кун тартибига қатъий амал қилинди. Эрталабки нонуштадан сўнг қизлар тўғри пахтазорга йўл олишди. Колхозчилар билан ёнма-ён туриб, ғўза қатор ораларига ишлов беришди. Улар тўрт соатлик қайноқ меҳнатдан сўнг яна лагерь бағрига қайтиб, турли тўгаракларда иштирок этишарди. Айниқса, «Қизлар клуби»га кўп қиз аъзо.

«Қизлар клуби»га рубобчи қизлар ҳам жалб этилган. Улар вақти-вақти билан концертлар қўйиб туришди. Колхознинг марказий, биринчи, иккинчи участкаларида бўлган концертларни колхозчилар ҳали-ҳали эслашади.

«Меҳнат-роҳат» лагерининг шундай ёнгинасида колхоз пионер лагери жойлашган. Билим юрти студентлари уни ўз оталигига олишган. Юқори курс студентлари бу ерда таълим-тарбиявий ишлар ҳам олиб боришди.

— Биз бундан кейин ҳам колхоз лагерини ўз оталигимизга оламиз, — дейди билим юртининг директори ўртоқ М. Шарипова. — Келгуси йили «Полярная звезда» колхозида яна меҳнат ва дам олиш лагери очамиз. Бу ерда ҳам дам олиб, ҳам колхозчиларга ёрдам берамиз. Бунинг ўзгача гашти бўлади.

А. АЛИЕВ.

ЎҚУВ ЙИЛИНИНГ БОШЛАНИШИГА БАҒИШЛАБ

Ўзбекистон шаҳарларида китоб ойлиги ўтказила бошлади. Магазинлар ва бозорларнинг китоб фонди янги нашрлар билан таъминланади. Машҳур авторларнинг асарлари билан бир қаторда ёш ёзувчиларнинг китоблари ҳам сотилади. Совет ва чет эл шоирлари ҳамда прозачилари асарлар билан бир қаторда илм-фаннинг турли соҳаларига тааллуқли адабиётлар ҳам ўз китобхонларини кутмоқда. Нашриётларнинг ходимлари 1966 йилда босиб чиқариладиган китобларнинг тематик планларини китобхонлар билан бирга муҳокама қиладилар. Редакцион-нашриёт планларини тузган пайтда китобхонларнинг таклифлари ва мулоҳазалари эътиборга олинади.

Ёзувчилар китоб магазинларида китобхонлар билан учрашадилар.

Шу кунларда ўқувчилар учун китоб бозорлари ҳам очилмоқда. Ўқувчилар ўз машғулотлари учун керакли нарсаларнинг ҳаммасини сотиб олишлари мумкин.

(ЎзТАГ).

ОҚҚЎРҒОНДАГИ Свердлов номли колхоз чорвадорлари давлатга сут сотиш йиллиқ планини олти ойдаёқ муваффақиятли бажаришга эришдилар. Шу кунларда зиммага олинган юксак социалистик мажбурият ҳисобига сут топшириш қизғин давом эттирилмоқда. Бу ишда айниқса сут соғувчилардан Лидия Бабонова ва Валентина Штирч ўртоқлар бошқаларга ўрнак кўрсатишмоқда. Суратда: (чапдан) сут соғувчи Л. Бабокова, ветеринария техниги Ҳ. Мамбеталиев ва В. Штирч ўртоқлар шаҳарга сут жўнатишга ҳозирлик кўрмоқдалар.

Қ. ТОШПЎЛАТОВ фотоси.

КЎЗЛАР

Ҳозир тўп отиб ҳам қўзғатиб бўлмайдиган қўйлар Авазнинг кўзига балодай кўриниб кетди. «Қўйдай фаросатсиз, қўйдай ўжар» деганлари шудир-да! Аваз Ҳулкарнинг олдига чопиб келди:

— Отга мин! Тез жўна!

— Одамларга хабар берайми?

Аваз буни ўйламаган эди. «Одамлар» деган сўз ҳозир унга шундай илиқ, шундай ёруғ туюлди. Уларнинг энг ёмони ҳам шу қўйлардан фаросатлироқ, ўз фойдасини биладиганроқ эмасми? Бироқ Ҳулкар бориб уларни топиб келгунча сел қараб турармиди? Минут сайин катталашаётипти. Ҳеч бўлмаса Ҳулкар бехатар жойга чиқсин.

— Жўна, Ҳулкар! Тез!

— Сиз-чи?!

— Кет бу ердан!

Аваз девордай тиқилишиб турган қўйларнинг орасига ёриб кирди-да, серкани ҳайдаб чиқди.

— Ча, жонивор, ча! — деди кескин, айни вақтда илтимосқорона товуш билан.

Момақалдироқ бир лаҳза тинди. Ёмғир шовури орасида серканинг бўйнидаги қўнғироқ кескин бир жиринглагани эшитилди.

Ҳулкар гап нимадалигини энди сезди ва Авазнинг кетидан қўйларнинг орасига ёриб кирди. «Мен сизсиз қутулишни истамайман, бирга кетамиз!» демоқчи бўлди. Аммо иккови бехатар жойга чиқса-ю. сурувни сел олиб кетса кейин нима бўлади? Қандай бош кўтариб юришади?

Ҳулкарнинг хаёлидан шу фикр ўтди-ю. ҳозир ҳар қандай гап ҳам ортиқча туюлди.

Аваз серкани шамолга қарши солганда, Ҳулкар унинг кетидан ўн чоғли қўй-қўзини «чу-чулаб» ҳайдаб чиқарди.

Момақалдироқ гумбурлар, Аваз «қурҳей. қурҳей!» дер, қўзғатилган қўйлар асабий маърар эди. Олдиндаги маърашни эшитган бошқа қўйлар ҳам аста-секин қўзғала бошлашди.

Бироқ серкага эргашиб кетаётган қўнғир совлиқнинг қўзиси орқада — катта тўпда қолган экан. Қўнғир қўзи онасини йўқлаб:

— Ма-а-а! — деб бақирди.

Олдинда келаётган онаси унинг товушини таниб:

— Ба-а-а! — деб дод солди-да, орқага қайтди.

Унинг кетидан бошқа қўйлар ҳам шамолга орқа ўгира бошлади...

* * *

ОҚДАРАНИНГ нариги томонида баланд қоятошнинг ковагида Суюнбой ака билан Холбек ёмғирдан паналаб, гулхан ёқиб ўтиришарди. Уларнинг суруви арчалар тагида ғуж-ғуж бўлиб турарди. Қўйлар силкиниб-силкиниб қўяр, шунда жунларига тўпланиб қолган сув тўзон бўлиб атрофга сачрар эди.

Холбек билан Суюнбой ака Авазларнинг нариги қиядан Оқдарага қўй ҳайдаб тушганларини кўришган эди. Кейин шамолда чангиб совурилаётган сув зарралари дарани улардан тўсиб қўйди. Фақат Оқдаранинг бериги чети — Авазлар чиқиб келиши керак бўлган жой уларга сал-пал кўринар эди. Суюнбой ака Авазларни кўриш умидида дам-бадам шу ерга қарар эди. Холбек ёналарда тўхтамай. дарага ариқ-ариқ оқиб тушаётган бўтана сувларга кўз ташларди. Бир вақт даранинг тепасидан келаётган қудратли бир шағиллаш эшитилди.

— Селнинг товушими? — деди у Суюнбой акага.

Суюнбой ака ҳам қулоқ солиб кўрди. Шу пайт уларнинг тепасидаги қоятошга гурунчлай-гурунчлай лўлчалар урилиб, қапчиб кета бошлади.

— Боякишлар селда қолдиёв! — деб Суюнбой ака қоятошнинг камаридан чиқди.

Холбек ҳам ўрнидан турди. Селда қурбон бўлишни у ўз душманига ҳам раво кўрмас эди. Бундан ташқари, Холбек бир нарсани энди сезмоқда эди: Аваз билан Ҳулкар унга негадир керак эди.

Агар Суюнбой ака «юр» деса, Холбек ҳам ҳозир ёрдамга боришга тайёр эди.

Суюнбой ака унга:

— Сен қол, ука, — деди — Тўпалонда қўйлар тарқаб кетмасин!

Суюнбой ака чопа-чопа Оқдарага тушиб кетди.

* * *

ҚЎНҒИР совлиқнинг кетидан қўйлар ҳам қайтаётганини кўрган Ҳулкар каттагина бўлиб қолган қўнғир қўзини шартта қўлига олди ва жадаллаб серканинг ортидан кетди.

Қўзи энди олдинда, Ҳулкарнинг қўлида маърар, онаси ҳам маъраб унга эргашиб борар эди.

Шамол ҳамон қаршидан эсар, яшин лип-лип қилар, момақалдироқ даранинг юқорисида гумбурлар эди. Ора-чўра серканинг қўнғироғи жиринглаб қолар эди.

Санглоқнинг нариги четидан бошланиб, тобора кенгайиб келаётган сел тошларни шағирлатиб. Авазнинг ортгинасидан ўтмоқда эди. Сурув катта, қўй кўп, ҳаммаси бирдан қўзғалолмайди..

Аваз бор кучини овозига бериб қийқира бошлади.

Бу қийқириқда даҳшатли бир хатарнинг садоси эшитилмоқда эди. «Қурҳейга» унча эътибор бермаган қўйлар ҳам устма-уст такрорланаётган бу ўткир қийқириқдан ваҳимага тушишди.

Олдинда қўнғироғини жиринглатиб кетаётган серка ва Ҳулкарнинг қўлида маъраб бораётган қўзи ортда ғуж бўлиб турган қўйларга энди нажот бўлиб кўринди. Олдингилари ер ҳидлагандай бошларини ёмғир ва шамолдан эгиб, йўрғалаб кетди. Орқадагилари бошларини уларнинг панасига тиқиб қўзғалди.

Аваз устма-уст қийқирар эди. Ҳайқириқ, кичқириқ, чинқириқ — шунинг ҳаммасини ўз ичига олган бу гулдурак товушда унинг бутун йигитлик кучи, Ҳулкарни қутқариш истаги, ўзини, қўрани қутқариш истаги, бутун борлиги, бутун ҳаёти жамулжам бўлгандек туюлар эди.

Суюнбой ака ёмғир ва сел шовқини орасидан чиқаётган бу қийқириқни анча узоқдан эшитди. У шу қийқириққа томон чопиб бораётган эди, Ҳулкар қаршисидан чиқди.

Қўй-қўзиларнинг анчаси даранинг бериги қирғоғига чиққан эди. Ҳулкар қўлидаги қўзини энди ерга қўйди.

Аваз сурувнинг кетини тезроқ бехатар жойга чиқаришга шошилар эди. Суюнбой ака унинг олдига югуриб бораётиб, оёғи тагида бўтана сув шалп-шулп сачраганини сезди. Селнинг вағиллаши яқин бир жойдан эшитилди.

Орқада қолган қўй-қўзиларни икковлашиб бериги қирғоққа чиқаришди. Шунинг устига нима бўлди-ю, жуни ҳўл бўлиб оғирлашиб қолган ёш бир қўзича тик жойдан сирғаниб, юмалаб, селга тушиб кетди.

Даранинг четидаги қоятошга бош уриб қайтиб кетаётган кучли сел оқими қўзичоқни бир кўмиб, бир кўрсатиб, сойнинг ўртасига олиб кета бошлади.

Қизишиб кетиб, хавф-хатарни унутган Аваз қўзининг орқасидан югурди.

— Аваз! — Суюнбой ака унинг кетидан чопди. — Жинни бўлдингми, Аваз!

— Ҳозир олиб чиқаман!

— Аваз ака!! — Ҳулкар кичқириб юқоридан унга қараб чопди.

Аваз тиззасигача селга ботиб тўхтади. Суюнбой ака унга етиб келиб қўлидан тортди.

— Олиб чиқолмайсан! Дурустроқ қара!

Сойнинг ўртасида сел шунчалик зўр эдики, катта-катта арчаларни тоғдан қулатиб келиб, лапанглатиб оқизиб ўтмоқда эди. Қўзичоқни бир хасдай липиллатиб олиб кетаётган оқим ҳам даранинг ўртасига етиб қолган эди.

— Лаънати сел!. Мен битта қил ҳам бермоқчи эмас эдим.

— Иложинг қанча, ука. Ҳалиям шукур қил! Бошқа одам бўлса ё сурувни бой берар эди. ё қўйларга қўшилиб оқар эди!

АВАЗ Ҳулкарнинг олдига чиқди. Момақалдироқ узоқлашиб кетган, ёмғир секинлаган, фақат сел ҳамон зўрайиб борар ва тобора қаттиқ шағирлар эди.

Ҳулкар мижжа қоқмай селга қараб турар эди. Соч толалари ҳўл бўлиб ёноқларига ёпишган, ранги ўчган.

Агар Аваз оқиб кетса Ҳулкар ҳам уни қутқараман деб ўзини селга ташлаши аниқ эди. Аваз Ҳулкарга яқинлашганда шуни сезди-ю, эсон-омон чиққанларидан энди қувонди. Ҳулкарнинг хаёлини бошқа ёққа буриш учун:

— Гугурт сендамиди — деди.

Қўйлар ўрмон ичига кириб паналашди-ю, жим бўлиб қолишди. Суюнбой ака тагига ёмғир кам теккан, ғуж бўлиб ўсган қалин арчаларнинг орасига кириб, қуруқроқ шох-шабба синдириб, гулхан тайёрламоқда эди.

Ҳулкар шалаббо бўлган ёмғирпўшининг устидан нимчасининг қўйин чўнтагини «тап-тап» уриб кўрди.

Гугурт шиқирлар эди.

Бутун бахт гугуртнинг қуруқ турганида бўлгандай, Ҳулкар севинч билан жилмайди. Шох-шабба синдираётган Суюнбой акага томон ўгирилиб:

— Раҳмат. сизга! — деди.

Сел шовқунида Суюнбой ака буни ноаниқ эшитди-ю:

— Ҳа, ҳозир ёқамиз, ҳозир! — деди.

КИТОБ БОЗОРИ

— Опажон, ўнинчи синф дарсликларидан керак эди.

— Синглим, «Тарихий материализм масалалари» борми?

Сотувчи қиз жовонларга дид билан тахланган китоблардан харидорга кераклигинни олиб хушмуомалалик билан узатади.

Қўғирчоқ театри майдонидаги китоб бозорига кирсангиз ҳар бир дўкончa олдида худди шундай манзарани кўрасиз. Ўқув йили яқин. Студент ва ўқувчилар ташналик билан китоб сари интиладилар. Бу ерда кекса пахтакорни ҳам, мактабга эндигина қадам қўяётган қизалоқни ҳам кўрасиз. Ҳамма ўзига керакли китобни топиб олиши мумкин.

Илмий, бадиий асарлар, дарслик ва плакатлар, ўқув қуроллари алоҳида-алоҳида жойлашган. Бу эса харидорга катта қулайлик туғдиради.

Бу ерда совет адабиётининг энг яхши асарларидан ташқари, чет эл прогрессив ёзувчиларининг тўпламлари ҳам сотиляпти. Ойлик давомида атоқли шоир ва ёзувчилар, нашриёт ходимлари билан учрашувлар бўлади, адабий кечалар ўтказилади.

Китоб бозорида ўқув қуроллари, дафтар, қалам, ручка ва бошқа буюмларни ҳам харид қилишингиз мумкин. Билимлар чашмаси бўлган китоб бозорига марҳамат! Китоб бозори 15 сентябргача давом этади.

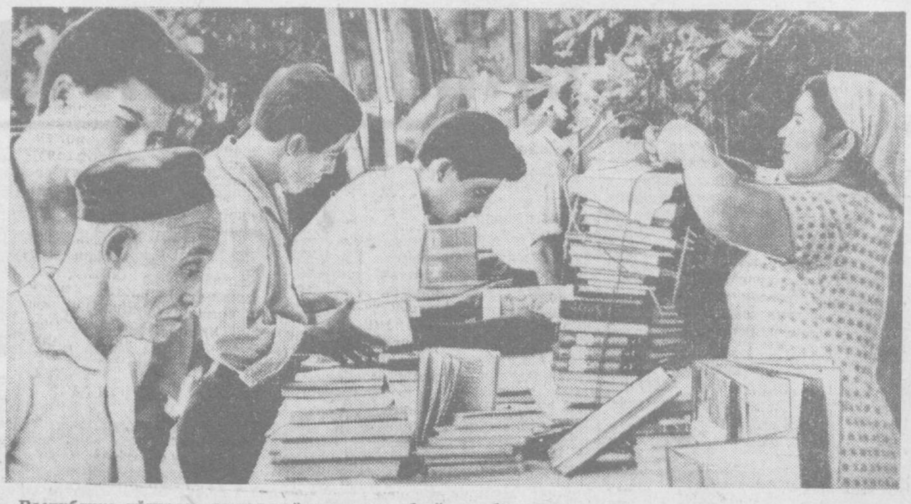

Республика қўғирчоқ театри майдонида китоб ойлиги бошланди.
Суратларда: (ўнгда) китоб бозорида. (Чапда) Китоб сотувчилардан Р. Саидаҳмедова билан М. Юнусовалар харидорларга китоб танламоқдалар.
А. Тўраев фотолари.

ҚАЛБДАН ЧИҚҚАН СЎЗЛАР

Дўстлар даврасида қаҳ-қаҳа уриб кулмоқ, ҳикматли иборалар айтиб, гурунгга файз киритмоқ эл донолиги, халқимиз даҳосининг ёрқин кўзгусидир. Қадим замонлардан буён халқимиз орасида давом этаётган — ўткир сўзлар, булоқ каби қайнаб турган иборалар, аския пайровлари юрагимизга, онгимизга яқиндир. Халқимиз аскияни севади, уни мириқиб завқ билан эшитади.

15 августда Тошкентдаги Пушкин номли маданият-истироҳат боғининг очиқ эстрадасига мингларча кишилар йиғилдилар. Саҳнага фарғоналик кекса аскиячи Турсунбува Аминов чиққанида ҳамма уни қарсаклар билан кутиб олади.

Саҳнада Андижон область Қўрғонтепа районидан келган аскиячи Абдулхай Қозоқов ҳам ўтирибди. Ғойиб ота Тошматов, Насриддин Мирзааҳмедов ва бошқа аскиячилар ҳам даврада.

Филология фанлари кандидати «Аския» китобининг автори Расул Муҳаммадий яқинда Фарғона водисида ўтказилган экспедиция натижалари ҳақида гапирди. Филология фанлари кандидати М. Афзалов аскиячилик тарихи ҳақида мазмунли сўзлаб берди.

Шундан сўнг аския пайрови бошланиб кетди. Мева, дала шийпони пайровлари замонавий аскиялар, ўткир сўзлар билан давом этар экан, ҳамма мамнун бўлиб кулар эди. Ҳозиржавоблик билан айтилаётган иборалар кишини ҳам кулдирар, ҳам ҳайратда қолдирарди.

Аския кечасида шеърхонлик ҳам бўлди, Қўшиқлар янграли. Тожикистон ССР халқ артисти Маъруфхўжа Баҳодиров халқ севган ажойиб қўшиқларни айтиб берди.

Ўзбекистон ССР халқ шоири Ғафур Ғулом кеча охирида сўзга чиқиб, аскиянинг халқимизга жуда фойдали эканлиги ҳақида сўзлади, сўнг машҳур аксиячилар Турсунбува Аминов билан Абдулхай Қозоқовни олимлар ва ёзувчилар номидан табриклаб, уларга тўн кийгизди.

Аския кечаси минг-минглаб кишиларда катта таассурот қолдирди.

Ю. ҲАМДАМ.

ҲАВАСКОРЛАР МОСКВАГА БОРАДИ

Тошкент тўқимачилик комбинати ҳаваскорлари ашула ва рақс ансамблининг ташкил этилганига ўн йил тўлди. Комбинатдаги ёш талантлар тўгараги 1955 йилда ЎзССР халқ артисти Исохор Оқилов раҳбарлигида ташкил этилган эди. Ёш коллективга 1956 йилда ашула ва рақс халқ ансамбли номи берилди. Ансамбль 1957 йил Москвада бўлиб ўтган жаҳон ёшларининг 6-фестивалида қатнашиб биринчи даража мукофоти ҳамда фестиваль лауреати деган номни олди. 1963 йил Бутуниттифоқ халқ ансамблларининг кўригида қатнашиб, Москвада Съездлар саройида икки марта концерт берди. Шундан кейин конкурс ғолиби деган биринчи даражали мукофотни олди.

Ҳозир ансамблнинг ёш йигит-қизлардан иборат қирққа яқин ашулачи, раққоса ва музикачилари бор. Ёш солистлардан Азиз Норматов, Маргарита Оқилова, Вали Мусаев ва бошқалар коллективда етакчи бўлмоқдалар. Ансамбль ўтган ўн йил ичида мамлакатимиз шаҳар, районларида ва корхоналарида бўлиб, концертлар берди.

Ансамбль томошабинлар олқишига сазовор бўлмоқда. Ёш рақсчи ва ашулачилар Наима Собирова, София Аҳмедова, Зуҳур Муҳитдиновлар ижро этган қўшиқлар ҳам рақслар томошабинлар томонидан зўр қизиқиш билан кутиб олинмоқда. Шу кунларда ансамбль Москвага бир ойлик гастролга тайёргарлик кўрмоқда. Репертуарини энг янги ашула ва рақслар билан бойитмоқдалар. Москванинг томоша залларида ҳамда корхоналарда кўрсатиш учун янги-янги рақс ва ашулаларни пойтахт томошабинларига тайёрламоқдалар. Москваликлар ҳаваскорлар ижросида ўзбек, қозоқ, рус, украин, қорақалпоқ, хоразм ва тожик ҳамда чет эл ашула ва рақсларини кўрадилар.

Ансамблнинг бадиий раҳбари И. Оқилов коллективни катта сиңовга пухта тайёрламоқда. Ансамбль яқинда москваликлар ҳузурига жўнайди.

Д. УРИНБОСАРОВ.

ҚИШЛОҚ СПОРТЧИЛАРИ КЎРИГИ

«Пахтакор» кўнгилли қишлоқ спорт жамиятининг энг кучли ва эпчил вакилларидан 800 га яқин киши иштирокида ўтказилган республика VII спартакиадаси тугади. Колхоз, совхоз физкультура коллективларида, район, сўнгра шаҳар ва область спартакиадаларида қатнашиб ғолиб чиққанлар, республика спартакиадасида Бутуниттифоқ қишлоқ спортчилари форумида қатнашиш ҳуқуқини олиш учун беллашдилар. Пойтахтимизнинг бир неча спорт базаларида бир ҳафта давомида кескин ва шиддатли мусобақалар давом этди. Областлар терма командалари бир ҳафта давомида спортнинг миллий кураш, эркин ва классик кураш, енгил ва оғир атлетика, велоспорт, волейбол, шахмат ва шашка турлари бўйича беллашдилар. Енгил атлётикачилар ва классик курашчилар, волейболчилар мусобақалари юқори савияда ўтди. Енгил атлётиканинг кўпгина турларида Тошкент область спортчиларига бошқа область командалари муносиб қаршилик кўрсатдилар. 100 метрга финал югуришда аёллар ўртасида сирдарёлик Албина Петрова 13,2 секунд вақт билан ғолиб чиқди ва спартакиада чемпиони бўлди. Шу масофага эркаклар ўртасида бўлган мусобақада эса сурхандарёлик В. Хамзин 11,5 секунд вақт билан ғолиб келди. Тошкентлик В. Кузнецов ғолибга 0,1 секунд ютқазиб қўйди. 4х100 метрга эстафетали югуришда эса Тошкент область спортчилари финишга биринчи бўлиб келди.

Жуда кескин ўтган классик курашчилар мусобақаларида Э. Бўриев, Д. Йўлдошев, В. Хлопов, Б. Бобохонов, Д. Маркевич, Ю. Яковлев, А. Изнаиров ва Э. Аҳмедов ўртоқлар спартакиада чемпиони бўлдилар.

Спартакиада программасидаги тўққиз турнинг еттитасида Тошкент область спортчилари ғолиб чиқдилар. Эркин курашчилар мусобақасида Фарғона область командаси, волейболчи аёллар турнирида сирдарёликлар биринчи ўринга чиқдилар.

Спартакиада якунланди. Учрашувлар тугади. Жадваллар тўлдирилди. Тошкент область командаси 80 очко билан биринчи ўринни эгаллади. Иккинчи ўринга чиққан Андижон область спортчилари атиги 56 та очко тўплайолдилар. Кейинги ўринлар қуйидагича тақсимланди: Фарғона — III, Сирдарё — IV, Бухоро — V, Самарқанд — VI, Сурхондарё — VII, Қашқадарё — VIII.

У. ШАРОПОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Мавсум бошланишидан олдин «Торпедо» командасининг капитани В. Иванов АПН мухбири билан бўлган суҳбатда: — Бу йил чемпион бўлишимиз учун бошқа командалардан камида беш очко ўзиб кетишимиз керак, ўтган йилги мавсум бизни ана шунга ундайди, — деган эди. Турнир жадвалига бир назар ташланг. Ҳали чемпионат якунланишига 13-14 тур бор. Ҳозирданоқ хулоса чиқариш қийин. Бироқ автозаводчилар олдиларига қўйган вазифани бажараяптилар десак хато қилмаган бўламиз. Улар Киев динамочилари ва Москва армиячиларидан беш очко илгарилаб кетдилар.

Ўтган куни навбатдаги матчлар бўлиб ўтди. Пойтахтнинг Армия спорт клуби ва Киевнинг «Динамо» командалари учрашуви турнинг энг қизиқарли матчларидан бири бўлди. Армиячилар 2:1 ҳисобида ғалаба қозондилар. Ўтган йилги чемпион Тбилиси «Динамо»си Минскда клубдошларидан 0:1 ҳисобида енгилишди. Куйбишевда «Крилья Советов» командаси билан Москванинг торпедочилари матчида ҳисоб очилмади. «Зенит» — «Шахтёр» учрашувида ҳам ана шундай натижа (0:0) қайд қилинди. «Черноморец» Кутаисининг «Торпедо» командасини 4:1 ҳисобида енгиб, турнир жадвалидаги аҳволини бир мунча ўнглаб олди.

Командаларнинг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

Командалар	У.	Т.	О.
«Торпедо» М.	19	32—10	31
«Динамо» К.	18	31—13	26
ЦСКА	19	23—8	26
«Динамо» Мн.	18	20—7	24
«Динамо» Тб.	19	20—18	19
«Крилья Советов»	19	22—21	19
СКА Р.	19	20—20	19
«Шахтёр»	19	19—20	19
«Спартак»	17	15—11	18
«Зенит»	18	20—16	18
«Динамо» М.	19	20—20	17
«Пахтакор»	18	18—26	16
«Локомотив»	20	29—37	16
«Черноморец»	18	24—28	14
«Нефтяник»	18	16—25	14
«Торпедо» Кт.	18	15—37	11
СКА Од.	18	10—37	7

Эслатма: Москванинг «Спартак» командаси билан Бокунинг «Нефтяник» футболчилари ўртасида кеча ўтказилган матч натижаси турнир жадвалида ҳисобга олинмаган.

ЕР куррасида

„ПАХТАКОР“ АФИНАГА КЕЛДИ

АФИНА, 18 август. (ТАСС). Тошкент «Пахтакор»ининг футболчилари Грециядаги машҳур «Панэониос» клубининг таклифига биноан Афинага келишди. Бу клуб шу кунларда ўзининг 75 йиллигини байрам қилмоқда. Бизнинг спортчиларимиз биринчи матчни — 21 августда Афинада мамлакатнинг энг йирик «Карайскаки» стадионида ўтказишади. «Панэониос» командаси «Пахтакор»нинг рақиби бўлади. Шундан сўнг, совет футболчилари 26 августда Салоникида «Арис» командаси билан учрашишади. «Пахтакор» охирги матчини 28 августда Афинада «Аек» командаси билан ўтказади. Бу команда Греция чемпионатида иккинчи ўринни эгаллаган.

АФИНАДА МИТИНГ

АФИНА, 18 август. (ТАСС). Афинадаги «Панатинакон» стадиони кеча кечқурун халқ ғазабининг қайнаб турган вулқонига айланди. Бу ерда Греция пойтахти аҳолисининг демократияни ҳимоя қилиш, конституцион тартибларни тиклаш, Папандреу қонуний ҳукуматининг ҳокимият тепасига қайтиб келишини ёқлаб чиққан жуда катта митинги бўлиб ўтди. Халқнинг демократик ғалабаларини ҳимоя қилиш учун ўз иродасини ифода қилиш мақсадида бу ерга келган 60 минг кишини стадион сиғдира олмади. Неча ўн минглаб кишилар стадионга туташиб кетган Александра проспектига ҳамда яқин атрофдаги катта ва кичик кўчаларга тўпландилар.

Митинг «Сайловлар», «Хоинлар йўқолсин», «Демократия», «Сарой ҳукуматига йўл қўймаймиз», «Ҳукуматни сарой эмас, халқ тайинлайди», «Фашизмга йўл қўймаймиз» деган шиорлар остида ўтди. Митинг қатнашчилари монархияга қарши шиорларни ҳам айтдилар.

Митингдан кейин шаҳар марказида намойиш бўлди. Афина ва Пиреядаги бутун полиция броневиклар ва ҳарбий машиналар билан қуролланган ҳолда тартибни сақлашга сафарбар қилинди. Митинг ва намойиш можаросиз ўтди.

ЯХШИ ҚЎШНИЧИЛИКНИНГ АЖОЙИБ НАМУНАСИ

ҚОБИЛ, 18 август. (ТАСС). Афғонистон матбуоти билан радиоси Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳир шоҳнинг Совет Иттифоқига қилган визитини шарҳлашни давом эттирмоқда.

«Ислоҳ» газетаси москваликлар ва советлар мамлакатининг бутун аҳолиси Афғонистон делегациясини ниҳоятда қизғин кутиб олганликларини ёзади. Сўнгра, газета иккала қўшни мамлакатнинг ҳамкорлиги натижасида сўнгги 10 йил мобайнида Афғонистон қўлга киритган муваффақиятлар тинч-тотув яшашнинг ёрқин намунаси, деб уқтиради.

«Кабул Таймс» газетаси подшо Совет Иттифоқидан қайтиб келгандан кейин унинг Бахтар агентлиги мухбирига берган баёнотини эълон қилди. «Мен ва малика, — деди Муҳаммад Зоҳир шоҳ, — СССРга қилган визитимиз вақтида Совет давлатининг раҳбарлари ва халқи томонидан қизғин кутиб олиндик. Бизга кўрсатилган самимий илтифот иккала мамлакатимиз ўртасидаги дўстона алоқалар анъанавий бўлиб қолганлигидан ва муттасил ўсиб бораётганлигидан далолат беради. Афғонистон халқи совет халқининг тараққиётига қизиқиб қараётганлиги сингари совет кишилари ҳам Афғонистоннинг ривожланиши ва унинг ўсиб бораётган экономикаси билан астойдил қизиқаётганликларини биз яна бир карра тушундик».

Подшо Муҳаммад Зоҳир шоҳнинг Совет Иттифоқига қилган визити, деб ёзади ана шу газета, Афғонистон — Совет муносабатларида янги саҳифа очди. «Бизнинг муносабатларимиз, — дейилади мақолада, — яхши ва тотув қўшничилик муносабатларининг ажойиб намунасидир... Биз бошқа давлатларнинг ҳам ундан ўрнак олишларини истаймиз».

ҚАРДОШ СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

КУБА КОМПАРТИЯСИНИНГ ЮБИЛЕЙИ

Куба пойтахтидаги энг йирик «Чаплин» театрида компартия ташкил қилинган куннинг 40 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Куба Социалистик революция бирлашган партияси миллий раҳбарлигининг аъзоси Армандо Харт Давалос йиғилишда катта нутқ сўзлади. У, Мачадо диктатурасини ағдариб ташлашда, марксизм-ленинизм ғояларини ёйишда, халқни идеологик жиҳатдан тарбиялашда компартия жуда катта роль ўйнаганлигини таъкидлаб ўтди. Нотиқ халқаро коммунистик ҳаракат бирлигини мустаҳкамлаш зарурлигини уқтириб ўтди.

ЧЕХОСЛОВАКИЯДА НАРХ-НАВО КАМАЙТИРИЛДИ

Чехословакияда саноат моллари баъзи турларининг нархлари камайтирилди. Газлама нархи 45 процент, мопед нархи 30 процентгача, телевизорлар нархи 25 процентгача, ёритиш асбобларининг нархи 70 процентгача камайтирилди.

Металл идиш — товоқларнинг баъзи турлари, шиша, чинни, керамика, ўйинчоқлар ва бошқа моллар ҳам арзон бўлиб қолди.

БУҒДОЙДАН МЎЛ ҲОСИЛ

Руминияда буғдойни ўриб-йиғиб олиш асосан тамом бўлди. Бу экиннинг ҳосили ҳамма жойда ўтган йилдагидан мўл бўлди. Кўпгина давлат қишлоқ хўжаликларида ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 30—37 центнердан дон йиғиштириб олинди.

ФОЙДАЛИ СЕМИНАР

Улан-Баторда хотин-қизларнинг ижтимоий ҳаётда қатнашишига бағишлаб ўтказилган семинарнинг якунловчи мажлиси бўлди. Бу семинарни Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Монголия Халқ Республикаси ҳукумати билан ҳамкорликда ўтказди. Осиё ва Узоқ шарқдаги 12 мамлакатнинг вакиллари икки ҳафта мобайнида хотин-қизларнинг ижтимоий ҳаётда, шу жумладан иқтисодий ва маданий қурилишда иштироки тўғрисидаги масалани муҳокама қилдилар ва ижтимоий ишларда хотин-қизларнинг ролини оширишга қаратилган тадбирлар кўриб чиқилди.

ХАЛҚ ИЖОДИНИНГ КЎРИГИ

Болгариянинг қадимий музей шаҳри бўлган Копривштицада халқ ижодининг биринчи миллий кўриги тугади.

Халқ қўшиқларини маҳорат билан ижро этувчилар, музикачилар, раққослар, бахшилардан икки мингдан кўпроқ киши ўз санъатини намойиш қилди. Бу ерда очилган амалий санъат ва бадиий буюмларнинг биринчи миллий виставкаси ғоят зўр қизиқиш туғдирди.

Кўрикда чет эллик меҳмонлар, Совет Иттифоқи, Чехословакия, Польша, Германия Демократик Республикаси, Куба, Югославия, Руминия, АҚШ, Англия ва бошқа мамлакатлардан келган музикашунослар, хореографлар, этнографлар, рассомлар иштирок этдилар. (ТАСС).

„НЕГРЛАР ҚЎЗҒОЛОНИ ДАВОМ ЭТАДИ“

НЬЮ-ЙОРК, 17 август. ТАСС мухбири Л. Пономарев хабар қилади: Калифорния штатининг губернатори Браун кеча матбуот конференциясида, Лос-Анжелоснинг Уоттс районида яшовчи негрларнинг қўзғолони тамом бўлди, деб хабар берди. Браун, озгина ҳам қаршилик кўрсатган ҳамма кишиларга полиция қаттиқ жазо бераётганига асосланган бўлса керак.

Бироқ, информацион агентликларнинг хабарларидан маълум бўлишича, губернаторнинг оптимизми ўзини оқламади. Унинг матбуот конференциясида сўзлаган нутқидан сўнг Уоттсда яна полиция билан отишма бошланди. Миллий гвардиянинг 40-бронетанк дивизиони штаб-квартираси ёнида ҳам қисқа отишма бўлиб ўтди.

Негрларни қора танли бўлганликлари учунгина жиноятчи деб билиш тўхтатилмагунча, негрларнинг қўзғолонлари давом этади, деди полиция билан тўқнашув вақтида қамоққа олинган негрлардан бири кечаги судда.

Қамоққа олинганларнинг кўпи судда айтишича, Лос-Анжелосдаги қўзғолонга негрларга нисбатан тўхтовсиз репрессиялар ва полициянинг негр аҳолисига шафқатсиз муомала сабаб бўлган. «Агар оқ танлилар бутун умр бўйи ўз юзлари олдида полициячилар таёғини кўриб турганида, улар ҳам қўзғолон кўтарган бўлур эдилар», — деди полиция билан бўлган тўқнашувда қатнашган ишсиз негр.

БИРДАМЛИК НАМОЙИШИ

НЬЮ-ЙОРК, 18 август. (ТАСС). Хартфорд шаҳрининг (Коннектикут штати) аҳолисидан 300 га яқин киши кеча митингга тўпланиб, полициянинг Лос-Анжелос негрларидан қонли ўч олганлигига қарши норозилик билдирди. Митинг қатнашчилари символик тобутни муниципалитет биносига кўтариб бордилар. Намойишчилар бу тобутни бинонинг зинапоясига қўймоқчи бўлганларида полиция уларга ҳужум қилди.

Америка агентликларининг Хартфорддан хабар беришларича, намойишчилар билан полиция ўртасида тўқнашув бўлган. Бу тўқиниш натижасида намойишчилардан 22 киши қамоққа олинган.

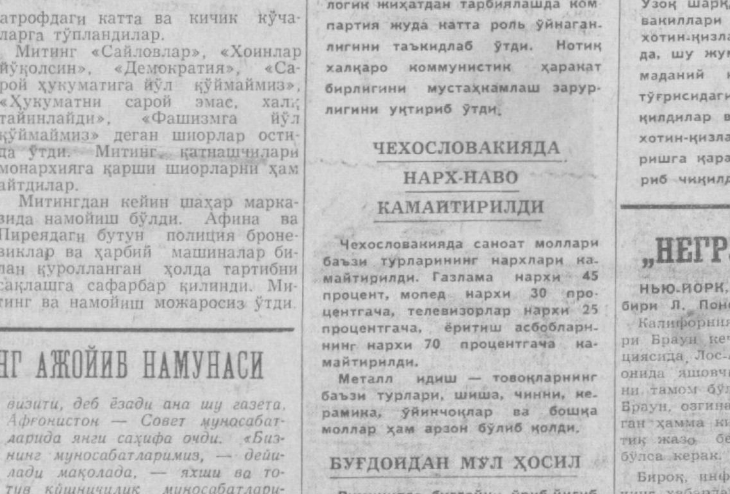

Вьетнам Демократик Республикаси. Ханой машинасозлик заводида Совет Иттифоқидаги олий ўқув юртларида ўқиган бир группа вьетнамлик мутахассислар ишламоқдалар. Улар орасида завод технологи Данг Куок Тхо ҳам бор. У Москвадаги Бауман номли олий техника билим юртида муваффақиятли диплом ёқлаган. Данг Куок Тхо ўқишни тугатиб ўз жонажон заводига қайтди, ишлаб чиқаришни аъло даражада билган тажрибали инженер бўлиб етишди.

Суратда: Данг Куок Тхо (ўнгда) ва илғор ишчи Нго Дик Хоиг.

С. СОБОЛЕВ фотоси. ТАСС фотохроникаси.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

20 АВГУСТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 19.00 — Соғлом бўл (болалар учун). 19.25 — Тошкент янгиликлари, 19.35 — Диққат, телевидение (телеочерк).

19.55 — Концерт (қардош республикалар санъат усталари ижросида).

Рус тилида: 20.35 — Ип ҳақида (илмий-оммабоп фильм), 20.45 — Тошкент янгиликлари, 20.55 — Танишинг (адабий эшиттириш), 21.15 — Банкир (телеспектакль).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 20/VIII да Ўғил уйлантириш.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Тоғ қонуни — «ИСКРА» (кундуз соат 4 яримгача).

Макс Линдер компанияси — НАВОИЙ номли, «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9 яримда), «СПУТНИК» (эрталаб 11, кундуз 1 ва 3 да).

Туш — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Нотаниш аёлнинг хати — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кундуз соат 5 дан).

Жаноб 420 (кундуз соат 3-20 минутда), Козара (1 ва 2- серия, кеч соат 9 яримда) — НАВОИЙ номли.

Рапсодия (жуфт соатларда), Запас ўйинчи (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да) — «СПУТНИК».

Оила тумори — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да).

Мария — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 4 ва кеч 6 да).

Қор қиз — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9 да бошланади).

Тоғ қонуни — «ФЕСТИВАЛЬ», «ВАТАН».

Макс Линдер компанияси — НАВОИЙ номли.

Тракторчилар — КАФАНОВ номли.

Иккиланиш — «1 МАЙ».

Олғирлар — «УДАРНИК».

Симладаги севги — ТЕЛЬМАН номли.

Скарамуш — ПУШКИН номли.

ВОДОПРОВОД ТАРМОҚЛАРИ БОШҚАРМАСИГА

шоферлар, кранчилар, экскаваторчилар, тракторчи-бульдозерчилар, сантехника слесарлари, компрессорчи, электрогазосваркачилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар. Чехов кўчаси, 2-уй. Телефон 2-76-03, 2-89-82.

Височовольтная кўчаси, 21-уй 42- квартирада турувчи Берта Семёновна Невзорованинг шу уйда турувчи Сергей Михайлович Невзоровдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Куйбишев район халқ судида кўрилади.

Калинин район, Юнусобод қишлоқ советидаги «Ўзбекистон 40 йиллиги» колхозида турувчи Ҳасан Азизовнинг Тошкент шаҳар Маҳтумқули кўчаси, 6-проезд, 8-уйда турувчи Турсуной Азизова (Дўстмуҳамедова)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Кўксув кўчаси, 2- уйда турувчи Неъматжон Рўзиевнинг Андижон шаҳар, Қизил юлдуз кўчаси, 85-а уйда турувчи Зуҳра Аҳмадалиевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

2- Урицкий кўчаси, 5- уйда турувчи Мастура Маҳмудованинг шу уйда турувчи Ҳамидулла Маҳмудовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Олмалиқ проезди, 19- уйда турувчи Ирина Александровна Соболеванинг Душанба шаҳрида турувчи Виталий Витальевич Годлевскийдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 10665. Индекс 64969. Нашр. № 1829.